

LIGJ
PËR MENAXHIMIN E RRJEDHJEVE SHITESË TË MBETURINAVE (*)

I. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1
Lënda e rregullimit

Ky ligj rregullon kërkesat për mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit të njeriut duke parandaluar ose zvogëluar ndikimet negative nga krijimi dhe trajtimi i mbeturinave të tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve, të cilat duhet të plotësohen gjatë prodhimit të tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve dhe mbledhjen, ripërdorimin, trajtimin, përpunimin dhe asgjësimin e mbetjeve të krijuara prej tyre gjatë jetës së tyre, si dhe çështje të tjera në lidhje me trajtimin e mbeturinave të tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve nga operatorët ekonomikë dhe subjektet e tjera që marrin pjesë në prodhimin procedurat dhe trajtimi i tyre.

Neni 2
Zbatimi plotësues i ligjeve të tjera

(1) Dispozitat e Ligjit të Menaxhimit të Mbeturinave do të zbatohen në mënyrë të përshtatshme për çështjet që lidhen me rregullat dhe mënyrën e menaxhimit të mbeturinave nga tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet që nuk janë të rregulluara me këtë ligj.

(2) Për të rregulluar çështjet që kanë të bëjnë me qasjen në informacion në lidhje me mjedisin, pjesëmarrjen e publikut në vendimmarrje dhe vlerësimin e ndikimit të strategjive, planeve dhe programeve të caktuara në mjedis, përveç nëse rregullohet ndryshe me këtë ligj, dispozitat e Ligji për Mjedisin do të zbatohet në përputhje me rrethanat.

(3) Për rregullimin e çështjeve që lidhen me tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet, dhe mbetjet e tekstilit, gomat, vajrat dhe automjetet dhe të organizojë prodhuesit në operator të pavarur ose operatorë kolektivë për zbatimin e përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit për menaxhimin e mbetjeve nga tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet, dispozitat e Ligjit të Përgjegjësisë së Zgjeruar të Prodhuesit në Menaxhimin e Rrjedhave të Posaçme të Mbetjeve do të zbatohen në përputhje me rrethanat.

(4) Dispozitat e Ligjit të Procedurës së Përgjithshme Administrative do të zbatohen për procedurat e përcaktuara me këtë Ligj, përveç nëse rregullohet ndryshe me këtë Ligj.

(5) Dispozitat e këtij ligji nuk përjashtojnë zbatimin e dispozitave të rregullore për cilësinë e ajrit, mbrojtjen nga zhurma mjedisore dhe automjetet në pjesën e zbatimit të rregullore për standardet e sigurisë, regjistrimin e automjeteve motorike, emetimet e ajrit, mbrojtjen e tokës dhe ujit, sigurisë dhe shëndetit në punë, si dhe për higjienën dhe mbrojtjen sanitare dhe rregulloret për kimikatet.

(6) Të gjitha masat, standardet dhe objektivat e përcaktuara me këtë ligj do të zbatohen si kërkesa minimale që duhen përmbushur në menaxhimin e produkteve të tekstilit, gomave, vajrave dhe automjeteve dhe mbeturinave të krijuara gjatë jetës së tyre.

(7) Nëse një ligj tjetër përcakton masa dhe standarde më të rrepta të mjedisit, në menaxhimin e produkteve të tekstilit, gomave, vajrave dhe automjeteve ose mbeturinave të krijuara prej tyre gjatë jetës së tyre, do të zbatohen masa dhe standarde më të rrepta me qëllim për të mbrojtur mjedisin dhe arritjen e qëllimeve mjedisore.

(*) Me këtë ligj bëhet harmonizimi me Direktivën e Palamentit Evropian dhe të Këshillit nga 18 shtator 2000 (2000/53/KE) për automjete të hedhura (CELEX numër 32000L053)

Neni 3 Qëllimet e Ligjit

(1) Qëllimet themelore të këtij ligji janë:

1) zvogëlimi i ndikimit negativ të tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve dhe mbeturinave të tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve, në mjedis dhe në shëndetin e njeriut;

2) përmirësimi i standardeve për mbrojtjen e mjedisit nga operatorët ekonomikë gjatë gjithë ciklit jetësor të produkteve, veçanërisht në grumbullimin, trajtimin, ripërdorimin, përpunimin dhe asgjësimin e mbetjeve nga tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet.

(2) Përveç qëllimeve themelore nga paragrafi (1) i këtij neni, në përputhje me parimet nga neni (4) i këtij ligji, duhet të arrihen qëllimet e posaçme në vijim:

- parandalimi i gjenerimit të mbetjeve nga tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet;
- zvogëlimi i sasisë së mbeturinave nga tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet;
- zvogëlimi dhe kufizimi i përdorimit të substancave të rrezikshme në tekstile, goma, vajra dhe automjete;

- niveli i lartë i ripërdorimit, riciklimit dhe llojeve të tjera të përpunimit të mbetjeve të tekstilit, gomave, vajrave dhe automjeteve, si dhe zvogëlimi i asgjësimit të mbetjeve të tekstilit, gomave, vajrave dhe automjeteve;

- kushte të favorshme për krijimin dhe zhvillimin e tregut për ripërdorimin, riciklimin dhe mënyra të tjera të përpunimit të tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve;

- pozitë dhe konkurrencë të barabartë në treg të të gjitha subjekteve dhe shmangia dhe heqja e pengesave tregtare që mund të prishin tregun me tekstile, goma, vajra dhe automjete;

- përdorimi i teknikave më të mira në dispozicion të trajtimit, përpunimit dhe riciklimit dhe

- përmirësimi i masave për mbrojtjen e mjedisit, të cilat duhet të përmbushen nga operatorët ekonomikë që janë përfshirë në ciklin jetësor të tekstilit, vajrave, gomave dhe automjeteve, dhe veçanërisht të operatorëve të përfshirë në sistemin për mbledhjen dhe trajtimin e mbetjeve të tekstileve, vajrave, gomave dhe automjeteve.

Neni 4 Parimet e Ligjit

(1) Në përputhje me objektivat për mbrojtjen afatgjatë të mjedisit dhe arritjen e ekonomisë qarkore, menaxhimi i tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve dhe mbetjeve të tyre do të bazohet në parimet e mëposhtme:

1) "parimi i përgjegjësisë së prodhuesit" - prodhuesi, i cili gjatë kryerjes së veprimtarisë së tij krijon dhe kontribuon në gjenerimin e mbetjeve nga tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet është përgjegjës për marrjen e masave për administrimin e atyre mbetjeve, për të eliminuar dhe zvogëluar ndikimin negativ në mjedis, duke përfshirë nivele të larta të grumbullimit, ripërdorimit, riciklimit dhe përpunimit të veçantë të mbetjeve të tekstilit, gomave, vajrave dhe automjeteve, dhe

2) "Parimi i vlerësimit të ciklit jetësor të produktit" - prodhuesi i tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve është i detyruar të vlerësojë ciklin jetësor të produktit në një mënyrë që të përmirësojë performancën mjedisore të produktit, të përjashtojë ose zvogëlojë praninë e substancave të rrezikshme të produktit në përputhje me arritjet shkencore dhe teknike, do të

projektohet në një mënyrë që të kontribuojë në zvogëlimin e gjenerimit të mbetjeve të produkteve, në mënyrë që të parandalohen ndikimet negative në mjedis”.

(2) Në menaxhimin e produkteve dhe mbeturinave të tyre, përveç parimeve të përmendura në paragrafin (1) të këtij neni, parimet e përcaktuara me Ligjin e Mjedisit, Ligjin e Menaxhimit të Mbetjeve, Ligjin e Përgjegjësisë së Zgjeruar të Prodhuesve në menaxhimin e rrjedhave të posaçme të mbetjeve.

Neni 5 Zbatimi i ligjit

(1) Dispozitat e këtij ligji do të zbatohen për produktet e mëposhtme:

- 1) tekstile;
- 2) goma;
- 3) vajra;

4) automjetet, së bashku me pjesët dhe materialet e tyre të integruara, si dhe pjesët e integruara të këmbimit dhe zëvendësimit, pavarësisht nëse ato janë instaluar në automjet gjatë kontrollit teknik, servisimit ose riparimit, nëse pjesët janë siguruar nga prodhuesi origjinal ose nga një prodhues tjetër;

5) produktet e përdorura nga pikat 1), 2), 3) dhe 4) të këtij paragrafi të vendosur në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe

6) mbetjet nga produktet nga pikat 1), 2), 3) dhe 4) të këtij neni.

(2) Ministri që e udhëheq organin e mjedisit jetësor (në tekstin e mëtejme: ministri) e përshkruan Listën e llojeve të produkteve të referuara në paragrafin (1) të këtij neni.

Neni 6 Përjashtimet nga zbatimi i Ligjit

(1) Dispozitat e këtij ligji nuk zbatohen për:

1) veshje të përdorura për qëllime mjekësore ose ortopedike;

2) tekstilet e përdorura që janë mbledhur nga organizatat humanitare në veprime të organizuara për t'u përdorur si donacion;

3) këpucë;

4) gomat e avionëve;

5) goma biçikletash;

6) vajra për ngrohje;

7) vajra me origjinë bimore ose shtazore me biodegradueshmëri të produktit prej të paktën 60%, të konfirmuara nga një laborator i akredituar në përputhje me ligjin dhe

8) “olltajmerë” - automjete me rëndësi historike, automjete me vlerë të mbledhshme ose automjete të destinuara për muze, të cilat mirëmbahen për qëllimin ose në pjesë, në një mënyrë të pranueshme mjedisore dhe ato nuk konsiderohen mbeturina të automjetve në përputhje me këtë ligj .

(2) Dispozitat e neneve 30, 35 dhe 37 të këtij ligji zbatohen për llojet e mëposhtme të automjeteve:

1) automjete të bëra në seri të vogla;

2) biçikleta me motor, dhe

3) automjete për qëllime të veçanta (për të cilat nuk zbatohet dispozita e nenit 30 paragrafi (2) i këtij ligji).

Neni 7 Përkufizimet

(1) Disa terma të përdorur në këtë ligj kanë këtë kuptim:

1) **“Tekstil”** është një produkt i bërë nga fibra të çdo origjine (natyrore, artificiale, sintetike), nga çdo procedurë teknologjike në produkte të gatshme, përfshirë lëkurën dhe gëzofin, të përdorura si veshje dhe tekstile në familje;

2) **“Tekstil i përdorur”** është një tekstil i cili sipas perceptimit të përgjithshëm mund të konsiderohet si tekstil i ri ose i përdorur si i përdorur, për qëllimin për të cilin është prodhuar dhe nuk konsiderohet si tekstil i mbeturinave;

3) **“Mbeturina të tekstilit”** janë mbeturinat që përdoruesi përfundimtar i hedh, synon t'i hedhë ose kërkohet t'i hedhë;

4) **“Ripërdorimi i tekstileve”** është çdo veprimtari që siguron ripërdorimin e copës së tekstilit në formën e saj të plotë në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut ose eksportin e saj si një pjesë të tërë për ripërdorim në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave;

5) **“Goma”** është një gomë për një makinë, motor, furgon, kamion, autobus, traktor, motor dhe biçikletë, makineri bujqësore, makineri ndërtimi dhe pajisje të tjera pune, dhe lloje të tjera të automjeteve në përputhje me Ligjin e Automjeteve;

6) **“Mbetje të gomave”** nënkupton një gomë, funksioni i shërbimit i të cilit ka skaduar dhe të cilin përdoruesi përfundimtar e hedh, synon ta hedhë ose i kërkohet të hedhë, me përjashtim të mbetjeve dhe pjesëve të mbetjeve nga përpunimi i gomave të përdorura të cilat trajtohen në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave;

7) **“Mbrojtja e mbetjeve të gomave”** është procesi i riciklimit të gomave të mbetjeve për mbrojtjen e tyre, ku shtresa e jashtme e gomave zëvendësohet me një shtresë të re në mënyrë që gomat e mbrojtura të përdoren për të njëjtin qëllim për të cilin janë prodhuar dhe nuk konsiderohen për mbetje (në tekstin e mëtejshëm: mbetjet e gomave të mbrojtura);

8) **“Vajra”** janë vajra minerale, sintetike ose industriale, në gjendje të lëngët ose gjysëm të lëngshme, vajra të kutisë së shpejtësisë, si dhe vajra turbine dhe vajra hidraulikë;

9) **“Vaj i ndotur”** është vaji që përdoruesi përfundimtar e hedh, synon ta hedhë ose kërkohet ta hedhë. Vajra të mbeturinave konsiderohen të jenë çdo produkt i lëngshëm gjysëm i lëngshëm ose i përdorur tërësisht ose pjesërisht i përbërë nga vaj mineral ose sintetik., Përfshirë vajin mbetjet nga rezervuarët, përzierjet e vajit dhe ujit dhe emulsionet;

10) **“Rafinimi i vajrave të ndotur”** nënkupton çdo metodë me të cilën vajrat bazikë prodhohen nga vajrat e ndotur me anë të proceseve të rafinimit dhe të cilat, në veçanti, heqin ndotësit, produktet e oksidimit dhe aditivët të përbëra në këto vajra;

11) **“Rikuperimi i vajrave të ndotur”** është çdo aktivitet riciklimi që mund të përdoret për të krijuar vajra bazë duke rafinuar vajrat e ndotur, në veçanti duke hequr papastërtitë, produktet e oksidimit dhe aditivët e përfshirë në këto vajra;

12) **“Prodhues”** është çdo person juridik ose person fizik i cili, pavarësisht nga mënyra në të cilën shet, përfshirë shitjen me anë të komunikimit në distancë e cila rregullohet nga rregulloret për mbrojtjen e konsumatorit:

- prodhon produkte të nenit 5 paragrafi (1) të këtij ligji dhe i vendos ato në treg për herë të parë në Republikën e Maqedonisë së Veriut, ose në bazë profesionale, me qëllim të kryerjes së veprimtarisë së saj, importon në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe nxjerr në treg për herë të parë produktet e nenit 5 paragrafi (1) të këtij ligji;

- si përdorues i fundit, për nevojat e veta, importon produkte të nenit 5 paragrafi (1) të këtij ligji pa ndërmjetës;

- në bazë profesionale importon produkte të përdorura të përmendura në nenin 5 paragrafi (1) të këtij ligji dhe i vendos ato në treg për herë të parë në Republikën e Maqedonisë së Veriut;

- është i vendosur në një vend tjetër dhe shet me anë të komunikimit në distancë drejtpërdrejt me përdoruesit e fundit në Republikën e Maqedonisë së Veriut produkte nga neni 5 paragrafi (1) i këtij ligji, dhe

- mbron gomat e mbetura dhe i hedh ato në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Prodhuesi i automjeteve nuk konsiderohet prodhues i gomave dhe vajrave, gomave dhe vajrave që janë instaluar në automjet, në përputhje me këtë ligj.

13) **“Prodhuesi i vogël”** është një person juridik ose fizik që vendos në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut, produkte të renditura në nenin 5 paragrafi (1) të këtij ligji, përfshirë prodhuesin i cili si përdorues i fundit importon produkte në një sasi jo më të madhe se atë të specifikuar në nenin 20 paragrafi (1) të këtij ligji, gjatë një viti kalendarik;

14) **“Tregtar”** është çdo person juridik ose fizik i cili në zinxhirin e furnizimit tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet i bën të disponueshme në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Një tregtar në të njëjtën kohë mund të jetë prodhues në përputhje me pikën 12) të këtij neni;

15) **“Përdorues i fundit”** është personi fizik ose juridik i cili, për nevoja të tij, dhe jo për shitje, fiton produkte të përmendura në nenin 5 paragrafi (1) të këtij ligji, të cilat pas përdorimit bëhen produkte të mbeturinave;

16) **“Përdorues i fundit i një automjeti”** është një person fizik ose juridik, i cili si pronari i fundit i automjetit është regjistruar në regjistrin e automjeteve të regjistruara në përputhje me rregulloret për regjistrimin e automjeteve dhe, i cili e refuzon atë, synon të refuzojë ai, ose prej tij kërkohet të disponojë automjetin si mbeturina të gjeneruar si rezultat i aktivitetit të tij, ose me aktivitetin e regjistruar;

17) **“Vendosja në treg”** është furnizimi ose vënia në dispozicion e çdo produkti në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut përmes prodhimit ose importit të një produkti të destinuar për përdorim për herë të parë në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut;

18) **“Parandalimi i gjenerimit të mbetjeve”** janë masat për të zvogëluar sasinë dhe dëmshmërinë e produkteve të mbetjeve dhe automjeteve të mbetjeve, materialeve dhe substancave të tyre, si dhe për të zvogëluar ndikimin e tyre të dëmshëm në mjedis;

19) **“Automjet”** është:

- çdo automjet i kategorisë N1 (automjete për transport udhëtarësh me maksimumi tetë vende, ku nuk përfshihet vendi i shoferit) në përputhje me rregulloret për automjete,

- çdo automjet i kategorisë N1 (automjete për transport mallrash me masë maksimale 3.5 tonë) në përputhje me rregulloret për automjete, dhe

- automjete me tre rrota në përputhje me rregulloret e automjeteve, me përjashtim të biçikletave motorike.

20) **“Automjet i mbeturinave”** është një automjet, funksioni i përdorimit i të cilit ka pushuar dhe që përdoruesi përfundimtar e hedh, synon ta flakë ose kërkohet të hedhë, përfshirë të gjithë përbërësit e tij dhe materialet të cilat në kohën e asgjësimit janë pjesë e automjetit të mbeturinave;

21) **“Masë e zbrazët e automjetit”** është masa e automjetit e deklaruar në licencën e trafikut pas zbritjes së masës së përmbajtjes së njohur të rezervuarit me 90% plotësi dhe pas zbritjes së masës së drejtuesit (75 kg) dhe llogaritjes së qëllimeve për përdorim të ri është përdorur dhe përpunimi i automjeteve të mbetjeve;

22) **“Trajtim i automjetit të mbeturinave”** është çdo veprimtari pas dorëzimit të automjetit të mbeturinave në një instalim për nxjerrjen e substancave të rrezikshme, çmontimin, prerjen, thërrmimin, përpunimin ose përgatitjen për asgjësimin e mbetjeve të grimcuara dhe

çdo operacion tjetër të kryer për përpunimin dhe/ose asgjësimin të automjetit të mbeturinave dhe pjesëve të tij;

23) **“Ripërdorimi i automjetit të mbeturinave”** nënkupton çdo veprim në të cilin përdoren pjesë të një automjeti të mbeturinave për të njëjtin qëllim për të cilin ishin menduar më parë.

24) **“Thërrmues”** do të thotë çdo pajisje e përdorur për thërrmimin e automjeteve të mbetjeve në pjesë ose copa të vogla, përfshirë edhe për fitimin e mbetjeve të metalit që mund të ripërdoren drejtpërdrejt;

25) **“Informacion për çmontimin”** është informacioni që është i nevojshëm për trajtimin e duhur të mbetjeve të automjeteve, të cilat nuk do të jenë të dëmshme për mjedisin. Prodhuesit e automjeteve, si dhe pjesët dhe materialet e përdorura në automjete e bëjnë këtë informacion të disponueshëm në objektet e trajtimit, në formën e manualeve ose mediave elektronike (p.sh. disqe kompakte, shërbime onlajn);

26) **“Operatorë ekonomikë”** janë personat juridikë ose fizikë, dmth. të gjithë prodhuesit që vendosin në treg automjete, tregtarët, operatorët e instalimeve për trajtimin e automjeteve (përfshirë çmontimin, prerjen dhe thërrmimin e automjeteve) dhe operatorë të tjerë për trajtimin e mbeturinave. , duke përfshirë pjesët dhe materialet e tyre;

27) **“Grumbullues i mbeturinave”** është personi juridik ose fizik që mbledh, ruan përkohësisht dhe ruan automjete të mbetura në përputhje me këtë ligj dhe që posedon licencë të përshtatshme në përputhje me rregulloret për administrimin e mbeturinave. Një koleksionist mund të jetë gjithashtu një person juridik, dmth një operator që menaxhon një instalim për trajtimin e mbeturinave të automjeteve dhe i cili ndërmerr, mbledh dhe ruan përkohësisht dhe ruan automjetet e mbetura;

28) **“Operatori i instalimit për trajtimin e automjeteve të mbeturinave”** (këtu e tutje: operator i instalimit) është një person juridik që, në përputhje me Ligjin e Menaxhimit të Mbeturinave, ka një licencë të përshtatshme për trajtimin dhe përpunimin e automjeteve të mbetjeve, përfshirë trajtimin e pjesëve dhe materialeve në automjetin;

29) **“Instalim për trajtimin e mbetjeve të automjeteve”** mund të jetë një instalim i veçantë, në të cilin kryhen operacione për heqjen e substancave të rrezikshme nga automjeti i mbeturinave, çmontimin e automjetit të mbeturinave, prerjen, dërrmimin, përpunimin ose përgatitjen për asgjësimin e mbetjeve të grimcuara, si dhe çdo operacion tjetër i kryer për përpunimin dhe/ose asgjësimin e mbeturinave të automjetit dhe pjesëve të tij;

30) **“Grumbullues i mbeturinave”** është një person juridik ose fizik që mbledh, ruan përkohësisht dhe ruan produkte të mbeturinave në përputhje me këtë ligj dhe që ka licencë të përshtatshme në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave. Grumbulluesi mund të jetë gjithashtu një person juridik, operator i cili menaxhon instalimin për ripërdorimin dhe përpunimin e produkteve të mbetjeve dhe i cili pranon, mbledh dhe ruan përkohësisht dhe ruan produktet e mbetjeve;

31) **“Operator i instalimit për përpunim”** është personi juridik i cili realizon aktivitete për ripërdorim, trajtim, riciklim dhe lloje të tjera të përpunimit të prodhimit të hedhurinave dhe i cili posedon leje adekuate në pajtim me rregullat për menaxhimin e mbeturinave;

32) **“Vendi për marrje”** është vend në objekt ose hapësirë në objektose vend tjetër që e shfrytëzon tregtari, prodhuesi ose personi i tretë në emër të tij, nëpërmjet vepruesit të pavarur ose kolektiv i përcaktuar për pranim të tekstilit të mbetur ose gomave të mbetura për marrjen dhe transportimin e tyre deri në vendin e grumbullimit ose instalime për përpunim, ripërdorim dhe riciklim;

33) **“Vendgrumbullimi për mbetjet e tekstileve”** është një vend i rregulluar për grumbullimin, ruajtjen e përkohshme, magazinimin dhe klasifikimin e mbetjeve të tekstileve për transferimin e tyre në një instalim për përpunim, ripërdorim ose riciklim;

34) **“Pika e grumbullimit të mbetjeve të gomave”** është një vend i rregulluar për grumbullimin, kohën dhe ruajtjen e mbetjeve të gomave për transferimin e tyre në një instalim përpunues;

35) **“Pika e grumbullimit të mbetjeve të vajrave”** është një vend ku një ose më shumë anije janë të vendosura në pikën e grumbullimit të vajrave të mbetjeve (shërbime automekanike gjatë ndërrimit të vajrave, ose punëtori për riparimin e makinerive dhe pajisjeve dhe punëtori të ngjashme si rezultat i punës së makinerive dhe pajisjeve, si dhe pjesë të veçanta të vendeve ku kryhen aktivitete me vajra të përdorur), që shërben për mbledhjen e vajrave të përdorura dhe transferimin e tyre te një koleksionist ose operator në një instalim të përpunimit të vajrave të mbetjeve;

36) **“Pika e grumbullimit të mbetjeve të vajrave”** është një objekt ose pjesë e një objekti të rregulluar me pajisjet e nevojshme për mbledhjen, kohën dhe magazinimin, si dhe klasifikimin e vajrave të mbeturinave të mbledhura dhe transferimin e tyre në një instalim riciklimi dhe përpunimi;

37) **“Vend grumbullimi për mbetjet e automjeteve”** është një objekt ose pjesë e një objekti të rregulluar për marrjen dhe magazinimin e përkohshëm të mbetjeve të automjeteve, para transferimit të tyre në instalimin për trajtimin e mbeturinave të automjeteve;

38) **“Qendra e grumbullimit”** është një objekt ose pjesë e një objekti, të organizuar nga njësitë e vetëqeverisjes lokale për mbledhjen e fraksioneve të caktuara të mbetjeve komunale dhe rrjedhave të tjera të mbeturinave, ku mbetjet shtëpiake mund të lihen falas;

39) **“Mbeturina të produkteve”** janë tekstilet e mbetjeve, gomat e mbetura dhe vajrat e mbeturinave;

40) **“Produkte të mbeturinave”** është një përgjegjësi mjedisore e shkaktuar nga gjenerimi i mbetjeve të produkteve dhe mbetjeve të automjeteve që ishin vendosur në treg përpara 1 janarit 2020;

41) **“Përfaqësues i autorizuar”** i prodhuesit të automjetit mund të jetë një person fizik ose juridik, i vendosur në Republikën e Maqedonisë së Veriut, i cili është i autorizuar nga prodhuesi ta përfaqësojë atë me shkrim përpara organeve përgjegjëse për vlerësimin e konformitetit të automjeteve dhe i cili vepron në emër të prodhuesit dhe është i autorizuar të marrë masa në emër të tij në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

Të dhënat për përfaqësuesin e autorizuar regjistrohen në Regjistrin e automjeteve të homologuara në përputhje me rregulloret për automjete, si dhe në Regjistrin e prodhuesve nga neni 19 i këtij ligji;

42) **“Substancë e rrezikshme”** është çdo substancë që konsiderohet e rrezikshme sipas rregullave për kimikatet;

43) **“Formularët e identifikimit të transportit”** janë dokumentet shoqëruese që u dorëzohen personave që kryejnë mbledhjen dhe transportimin dhe dorëzimin e mbeturinave, në përputhje me rregulloret për administrimin e mbeturinave;

44) **“Organi profesional”** është Drejtoria e Mjedisit, organ brenda Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (në tekstin e mëtejshëm: organ ekspert) i themeluar në përputhje me Ligjin e Mjedisit;

45) **“Organi i mjedisit jetësor”** është organi i administratës shtetërore përgjegjës për kryerjen e veprimtarive në fushën e mjedisit, përkatësisht Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor;

46) **“Poseduesi”** është një person juridik ose fizik i cili, duke kryer veprimtarinë e tij të regjistruar, krijon ose posedon përkohësisht mbetje të tekstileve, mbetje të gomave dhe mbetje të vajrave (të tilla si shërbime automekanike gjatë ndërrimit të vajrave dhe gomave, riparimin e automjeteve ose punëtoritë për riparimin e makinerive dhe pajisjeve dhe vendeve të tjera ku gjenerohen mbetjet e tekstileve). Qytetarët ose familjet nuk konsiderohen si pronarë në kuptimin e këtij ligji;

47) “**Operator i pavarur i mbetjeve të produkteve**” është një person juridik, prodhues, i cili ka licencë për përmbushjen e pavarur të detyrimeve për administrimin e tekstileve të mbeturinave ose të mbetjeve të gomave ose mbetjeve të automjeteve ose mbetjeve të vajrave, në përputhje me këtë ligj dhe që ka marrë licencë në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesit në menaxhimin e rrymave të ndara të mbeturinave (këtu e tutje: operator i pavarur);

48) “**Trajtues kolektiv i mbetjeve të produkteve**” është një person juridik që është themeluar dhe mban një licencë për trajtimin kolektiv të mbetjeve të gomave, vajrave, automjeteve dhe tekstileve, në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjatur të prodhuesit (në tekstin e mëtejshëm: kolektiv mbajtës)

49) “**Marrëveshje vullnetare**” është një marrëveshje zyrtare që ka klauzola ekzekutive të lidhura ndërmjet organizatave që përfaqësojnë interesa të caktuar të operatorëve ekonomikë dhe grupeve të operatorëve ekonomikë të mbuluar nga ky ligj nga njëra anë dhe autoritetit mjedisor ose Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut nga ana tjetër, për të arritur qëllime më të larta se sa qëllimet e përshkruara në këtë ligj, i cili është i hapur për aderim për të gjithë personat juridikë dhe individë që dëshirojnë të plotësojnë kushtet e përcaktuara në kontratë.

(2) Për qëllimet e këtij ligji, do të zbatohen në mënyrë të përshtatshme përkufizimet e Ligjit të Përgjegjësisë së Zgjeruar të Prodhuesit për Menaxhimin e Rrjedhave të Veçanta të Mbetjeve, të cilat i referohen shprehjeve për përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesit, operatorit kolektiv dhe operatorit të pavarur.

(3) Për qëllimet e këtij Ligji, përkufizimet e Ligjit për Menaxhimin e Mbeturinave do të zbatohen në mënyrë të përshtatshme për termat e përdorur në këtë Ligj, të cilat kanë të bëjnë me mbeturinat, mbetjet e rrezikshme, menaxhimin e mbeturinave, mbledhjen, grumbullimin e veçantë, magazinimin, parandalimin, ripërdorimi, përdorimin, trajtimin, përpunimin, përgatitjen e ripërdorimit, riciklimin, asgjësimin dhe importin.

Neni 8 Ndalesat

Ndalohet:

1) djegia e mbetjeve të tekstileve, gomave dhe vajrave në vendet ose instalimet që nuk janë të destinuara për atë qëllim, duke përfshirë natyrën dhe vendet publike;

2) lënia, hedhja ose braktisja e mbeturinave të gomave dhe tekstileve në natyrë dhe në sipërfaqet publike;

3) derdhja ose hedhja e mbeturinave të vajrave dhe mbetjeve nga përpunimi i tyre përgjatë / në ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore, ujërat e zeza dhe tokën;

4) përzjerja e mbetjeve të vajrave me vajra që kanë veti të ndryshme fizike, kimike ose të rrezikshme, me lloje të tjera të mbeturinave, substancave ose materialeve që parandalojnë ose komplikojnë përpunimin e vajrave të përdorura;

5) lënia e mbetjes së automjetit në natyrë dhe zonat publike, si dhe çmontimi dhe kryerja e ndërhyrjeve të tjera në automjetin e mbeturinave, instalimet e jashtme të destinuara për atë qëllim.

II. DETYRIMET E PRODHUESIT

Neni 9 Dizajnimi i produkteve

(1) Prodhuessi i materialeve dhe pjesëve për automjete është i detyruar t'i projektojë dhe prodhojë ato në një mënyrë që të arrijë:

1) zvogëlim të gjenerimit të mbetjeve të automjeteve dhe pjesëve të mbetjeve dhe materialeve për automjete;

2) të lehtësojë çmontimin dhe ndarjen e përbërësve, ripërdorimin, riciklimin dhe llojet e tjera të përpunimit të mbetjeve të produkteve dhe të automjeteve, kur është e zbatueshme, duke përfshirë përbërësit dhe materialet e tij, dhe

3) kufizimin e përdorimit të substancave të rrezikshme për të parandaluar lëshimin e tyre në mjedis, në mënyrë që të lehtësojë riciklimin dhe për të shmangur nevojën për asgjësimin e mbetjeve të rrezikshme.

(2) Prodhuessi i automjeteve, së bashku me prodhuesin e materialeve dhe pajisjeve për automjete, duhet të rrisin përdorimin e materialit të ricikluar në prodhimin e automjeteve dhe produkteve të tjera, në mënyrë që të zhvillojnë sa më shumë të jetë e mundur tregjet për materiale të ricikluara.

(3) Prodhuessi nuk duhet të parandalojë ripërdorimin e produktit ose përbërësve të tij me një model të veçantë ose procese prodhimi, përveç nëse proceset e projektimit ose prodhimit sjellin një avantazh të rëndësishëm për mbrojtjen e mjedisit ose përdorimin e sigurt të produktit.

Neni 10 Ndalimi i përdorimit të substancave të rrezikshme në automjete

(1) Ndalohet vendosja në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut e materialeve dhe pjesëve për automjete që përmbajnë plumb (Pb), zhivë (Hg), kadmium (Cd) dhe krom gjashtëvalent (Cr + 6).

(2) Lista e materialeve ose pjesëve që përjashtohen nga ndalimi nga paragrafi (1) i këtij neni, përqendrimet maksimale të lejuara të substancave të rrezikshme në materialet dhe pjesët që përjashtohen nga ndalimi, afatet e vlefshmërisë së përjashtimit dhe pjesët që duhet të shënohen përcaktohen nga ministri që e drejton organin e mjedisit jetësor.

(3) Materialet dhe përbërësit e përmendur në paragrafin (2) të këtij neni duhet të shënohen qartë me tregues se ato përmbajnë substanca të rrezikshme që duhet të ndahen para trajtimit.

Neni 11 Standardet për kodimin e materialeve dhe pjesëve të automjeteve

Prodhuessit, së bashku me prodhuesit e pjesëve dhe materialeve të automjeteve, u kërkohet të përdorin standarde ndërkombëtare dhe evropiane për kodimin e materialeve dhe pjesëve për të lehtësuar identifikimin e materialeve dhe pjesëve që janë të përshtatshme për ripërdorim ose ripunim.

Neni 12

Informacioni i çmontimit të automjetit

(1) Prodhuesi i automjetit është i detyruar të përgatisë informacione për çmontimin e automjetit për secilin lloj të ri të automjetit brenda gjashtë muajve nga dita e vendosjes së tij në treg.

(2) Informacioni i përmendur në paragrafin (1) të këtij neni duhet të përmbajë të dhëna për përbërësit dhe materialet e përdorura, si dhe vendndodhjet e të gjitha substancave të rrezikshme në automjet, të cilat do të lehtësojnë arritjen e objektivave për ripërdorim dhe përpunim referuar në nenin 30 paragrafi (2) të këtij ligji.

(3) Prodhuesi i automjetit dhe prodhuesi i pjesëve të përdorura në automjete janë të detyruar, me kërkesë të operatorit të instalimit të trajtimit, të bëjnë të disponueshme informacionin e nevojshëm për çmontimin, ruajtjen dhe testimin e pjesëve që mund të ripërdoren, përveç nëse ato të dhëna janë sekret industrial dhe kanë të bëjnë me të drejtat e pronësisë intelektuale.

Neni 13

Detyrimet për të informuar prodhuesin e automjetit

(1) Prodhuesi i cili vendos automjete të reja në treg është i detyruar që në bashkëpunim me operatorët ekonomikë përkatës të publikojë informacione në formë të shtypur ose elektronike në:

1) dizajnin e automjetit dhe pjesëve të tij për sa i përket mundësive të përpunimit dhe riciklimit,

2) trajtimin e mbeturinave të automjeteve që nuk janë të dëmshëm për mjedisin, veçanërisht kur hiqni të gjitha lëngjet,

3) zhvillimin dhe optimizimin e procedurave për ripërdorimin, riciklimin dhe përpunimin e automjeteve të mbetjeve dhe pjesëve të tyre dhe

4) progresin e bërë në operacionet e përpunimit dhe riciklimit me qëllim të zvogëlimin të mbetjeve që hidhen dhe për të rritur shkallën e përpunimit dhe riciklimit.

(2) Prodhuesi është i detyruar të sigurojë informacionin e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni:

1) të jetë në dispozicion për blerësit e ardhshëm të automjeteve me markën e tij tregtare, dhe

2) të jetë në literaturën promovuese, e cila përdoret kur lëshohet një automjet i ri në treg.

(3) Detyrimin nga ky nen, prodhuesi nuk duhet t'ia transferojë një personi tjetër.

Neni 14

Informacioni i përdoruesit përfundimtar

(1) Prodhuesi është i detyruar të informojë përdoruesit e fundit të produkteve të referuara në nenin 5 paragrafi (1) të këtij ligji për:

- ndalimi për lënien e mbetjeve dhe pjesëve dhe materialeve të mbeturinave nga automjetet e mbeturinave si mbeturina të pazgjedhura komunale dhe detyrimi i përdoruesit

përfundimtar për mbledhjen e veçantë të produkteve të mbetjeve dhe pjesëve dhe materialeve nga mbetjet e automjeteve;

- sisteme të krijuara për kthimin dhe grumbullimin e produkteve të mbetjeve;
- në rast të refuzimit të marrjes së produkteve të mbetjeve në vendin më të afërt për shpërndarjen e tyre;
- si mund të kontribuojnë në ripërdorimin, riciklimin dhe përpunime të tjera;
- ndikimet dhe pasojat e mundshme negative në shëndetin e njeriut dhe mjedisit si rezultat i pranisë së substancave të rrezikshme në produktet e mbetjeve dhe pjesëve dhe materialeve nga automjetet e mbetjeve, dhe

- rregulloret për menaxhimin e produkteve të mbetjeve dhe automjeteve të mbetura.

(2) Informacioni i përmendur në paragrafin (1) të këtij neni do të publikohet në faqen e internetit të prodhuesit, në pikën e shitjes, në materiale reklamuese të shtypura ose në internet, në faqet e internetit të shitjeve në internet të përdorura nga prodhuesi, në një mënyrë të thjeshtë, mënyrë e dukshme dhe e qartë në dispozicion, ose përmes fushatave të ndërgjegjësimit të publikut.

(3) Prodhuesi është i detyruar të informojë të gjithë shpërndarësit në zinxhirin e shpërndarjes së produkteve në një mënyrë të përshtatshme, dhe veçanërisht tregtarin që shet ose i dërgon produkte përdoruesit përfundimtar, për mënyrën e marrjes së mbeturinave nga produktet nga përdoruesit përfundimtarë.

(4) Informacioni i përmendur në paragrafin (3) të këtij neni duhet të jetë pjesë integrale e dokumentacionit shoqëruar gjatë dorëzimit të produkteve.

(5) Detyrimet e prodhuesit që rrjedhin nga ky nen nuk mund t'i transferohen një personi tjetër juridik.

Neni 15

Kthimi i pranimit të mbetjeve të tekstileve dhe mbetjeve të gomave

(1) Prodhuesi është i detyruar të ndërmarrë masa që do të sigurojnë dhe organizojnë një sistem për kthimin dhe grumbullimin e mbeturinave të tekstileve dhe të gomave nga tregtari, të cilat janë krijuar nga produktet që janë lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

(2) Prodhuesi është i detyruar të bashkëpunojë me tregtarin, në ambientet e të cilit janë në dispozicion produkte që ai vendos në treg në mënyrë që të marrë masa për të siguruar marrjen e kthimit dhe mbledhjen nga përdoruesit përfundimtarë të mbetjeve të tekstileve dhe gomave, si dhe të sigurojë përsëri mbledhjen e tyre të veçantë, përdorimin, përpunimin dhe riciklimin, vetëm ose përmes një veprimi kolektiv.

(3) Tregtari është i detyruar, kur të shesë tekstile tek përdoruesi përfundimtar, të marrë përsëri mbeturinat e tekstileve pa pagesë, nëse përdoruesi përfundimtar dëshiron t'i kthejë ato dhe nëse ato i përkasin produkteve të përmendura në nenin 5 paragrafi (1) të këtij ligji ashtu si tekstilet e shitura, dhe numri i copave të mbeturinave të tekstilit është të paktën i barabartë me numrin e copave të tekstilit të shitur (sistemi një-për-një).

(4) Tregtari është i detyruar që gjatë shitjes së gomave përdoruesit përfundimtar, të marrë mbrapa mbeturinat e gomave pa pagesë, nëse përdoruesi përfundimtar dëshiron t'i kthejë ato dhe nëse ato i përkasin produkteve nga neni 5 paragrafi (1) i këtij ligji, dhe numri i pjesëve të mbeturinave të gomave është i barabartë me të paktën numrin e pjesëve të gomave të shitura (sistemi një mbi një).

(5) Tregtari mund të refuzojë kthimin e mbetjeve të tekstilit ose të gomave nga përdoruesi përfundimtar në vendin e grumbullimit në dyqanin me pakicë nëse produkti i mbeturinave është aq i dëmtuar ose i ndotur sa mund të rrezikojë mjedisin dhe shëndetin e njeriut, por është i detyruar të informojë përdoruesin përfundimtar për vendet ku mund t'i dorëzojë ato.

(6) Për mbeturinat e tekstilit ose të gomave, tregtari mban regjistra, në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(7) Tekstilet e mbetjeve dhe gomat e mbetjeve të marra nga tregtari do të llogariten në caqet kombëtare të grumbullimit të përmendura në nenin 17 të këtij ligji.

(8) Tregtari vetëm ose në marrëveshje me prodhuesin mund të ndërmarrë aktivitete të ndryshme në mënyrë që të inkurajojë përdoruesin përfundimtar të kthejë produktet e mbetjeve duke ofruar një zbritje në çmimet për blerjen e produkteve të reja ose masa të tjera stimuluese.

(9) Tregtari nga paragrafi (1) i këtij neni nga prodhuesi nga i cili e furnizon produktin dhe për të cilin synon të shesë produktet duhet të ketë një deklaratë me shkrim se ai është një operator i pavarur ose se ka lidhur një marrëveshje me një operator kolektiv për menaxhimin e mbeturinave, domethënë se paguan tarifën e përmendur në nenin 23 të këtij ligji.

(10) Tregtari i automjeteve dhe vajrave nuk ka asnjë detyrim për rimbursimin e automjeteve të mbetura dhe vajrave të mbeturinave në pikat e shitjes.

Neni 16

Marrja e mbeturinave të tekstileve dhe gomave nga një tregtar

(1) Tregtari mund, në marrëveshje me prodhuesin, të lejojë kthimin e tekstileve të mbeturinave dhe mbetjeve të gomave që të kryhen në vendet e siguruara nga prodhuesi, në mënyrë të pavarur ose përmes një operatori kolektiv. Disponueshmëria e vendeve të tilla për marrjen e tyre në pushtet nuk ndikon në detyrimet e tregtarit të përmendur në nenin 15 të këtij ligji.

(2) Tregtari i tekstileve ose gomave, i cili ka një dyqan me pakicë me një sipërfaqe prej 400 m² ose më shumë, është i detyruar të organizojë një vend për marrjen e mbeturinave të tekstileve dhe të sigurojë kontejnerë për grumbullim të veçantë në zonën e shitjes ose në afërsi të tij të menjëhershme, për mbetjet e gomave e ose mbetjet e tekstileve, si dhe për të treguar qartë shenjat e vendndodhjes së tyre, pa detyrimin për të blerë një produkt të ri.

(3) Tregtari është i detyruar t'i dorëzojë mbeturinat e grumbulluara të tekstilit ose mbetjeve të gomave, pa i modifikuar ato, me formularë identifikimi dhe transporti mbledhësit ose operatorit të instalimit të përpunimit, i cili është pjesë e sistemit të operatorit të pavarur ose kolektiv.

(4) Tregtari për përmbushjen e detyrimeve nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni dhe neni 15 i këtij ligji, lidh marrëveshje me një operator të pavarur ose kolektiv për një periudhë prej të paktën një viti kalendarik në të cilin të drejtat dhe detyrimet për dorëzimin dhe marrjen në dorëzim të mbeturinave të tekstileve ose mbeturinave të gomave.

(5) Tregtari nuk duhet të ketë leje për vendet për pritje të kthimit ose për tekstilet e grumbulluara të mbeturinave dhe gomave të mbeturinave nga përdoruesit përfundimtarë në mjediset e tyre të biznesit, në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

Neni 17

Qëllimet nacionale të mbledhjes

(1) Qëllimet nacionale të Republikës së Maqedonisë së Veriut për mbledhjen e produkteve të mbetjeve dhe automjeteve të mbetura nga sasia e produkteve dhe automjeteve të lëshuara në treg vitin e kaluar janë:

- për vitin 2025: mbeturina të tekstileve - 15%, goma të mbetjeve - 40%, vajra të mbeturinave - 15%, mbeturina të automjeteve 15%,

- për vitin 2026: mbeturina të tekstileve - 20%, goma të mbetura - 45%, vajra të mbeturinave - 20%, mbeturina të automjeteve 20%,

- për vitin 2027: mbetje tekstili - 25%, goma mbeturinash - 50%, vajra mbeturina - 25%, mbeturina automjetesh 25%,
- për vitin 2028: mbeturina të tekstileve - 30%, goma të mbetjeve - 55% vajra të mbeturinave - 30%, mbeturina të automjeteve 30%,
- për vitin 2029: mbeturina të tekstileve -35%, goma të mbetura - 60%, vajra të mbeturinave - 35%, mbeturina të automjeteve 35%,
- për vitin 2030: mbeturina të tekstileve -40%, goma të mbetura - 65%, vajra të mbeturinave - 40%, mbeturina të automjeteve 40%,
- për vitin 2031: mbetje tekstili-45%, mbeturina gomash -70%, vajra mbeturinash- 45%, mbeturina automjetesh 45%.

(2) Sasia e produkteve dhe automjeteve nga paragrafi (1) i këtij neni, të cilat janë vendosur në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut në vitet paraprake nga të gjithë prodhuesit, me qëllim të përcaktimit të sasisë për grumbullimin e mbeturinave produktet dhe automjetet e mbetjeve, përcaktohen nga organi ekspert në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjeruar për menaxhimin e rrjedhave të posaçme të mbetjeve.

(3) Sasia e produkteve të mbetjeve e shprehur në kilogram për mbeturinat e tekstileve dhe të vajit dhe mbeturinave të gomave, dhe në një pjesë për mbeturinat e automjeteve që secili prodhues është i detyruar të mbledhë në një vit të caktuar, është të paktën e barabartë me përqindjen nga paragrafi (1) i këtij neni bazuar në sasinë vjetore të produkteve dhe automjeteve të lëshuara në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut në vitin paraprak nga prodhuesi.

(4) Prodhuesi është i detyruar të përcaktojë caqet e tij vjetore për grumbullimin e tekstileve të mbeturinave dhe vajrave të mbeturinave në kilogram dhe gomave të mbeturinave dhe automjeteve të mbetjeve në një copë për vitin e caktuar, çdo vit deri më 31 mars në përputhje me paragrafin (3) të këtij neni.

(5) Organi i mjedisit mund të rishikojë objektivat e përmendura në paragrafin (1) të këtij neni në përputhje me kushtet e tregut në përputhje me dokumentet e planifikimit të miratuara në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

Neni 18

Qëllimet nacionale për ripërdorimin, riciklimin dhe llojet e tjera të përpunimit

(1) Nga 1 janari 2031 prodhuesi është i detyruar që produktet e grumbulluara veçmas të mbeturinave në përputhje me nenin 17 paragrafi (1) të këtij ligji, të arrijnë së paku qëllimet e mëposhtme kombëtare të ripërdorimit, riciklimit dhe përpunimit të mbeturinave goma dhe vajra të mbeturinave dhe që:

1) mbeturina tekstili - 98% ripërdorim dhe përpunim;

2) goma të mbetjeve - përpunimi 98% dhe

3) vajra të mbeturinave - përpunim 70% dhe djegie 30%.

(2) Në mënyrë që të arrihen gradualisht objektivat e përmendura në paragrafin (1) të këtij neni, ministri që e administron organin e mjedisit jetësor përcakton caqet vjetore për ripërdorimin, riciklimin dhe përpunimin për një periudhë tre vjeçare në përputhje me dokumentet e planifikimit të miratuara në përputhje me rregulloret për administrimin e mbetjeve, jo më vonë se 15 dhjetori i vitit aktual për vitin vijues dhe t'i publikojë ato në faqen e internetit të autoritetit mjedisor.

(3) Objektivat nga paragrafi (1) i këtij neni janë kërkesat minimale vjetore dhe llogariten në bazë të llojit të produktit, duke marrë parasysh objektivat minimale të grumbullimit të përmendura në nenin 17 të këtij ligji.

(4) Prodhuesi është i detyruar çdo vit deri më 31 mars, të përcaktojë qëllimet e tij vjetore për ripërdorim, riciklim dhe përpunim në përputhje me produktin e mbeturinave të shprehur në kilogram të gomave të mbeturinave për vitin aktual.

(5) Mënyra e llogaritjes së qëllimeve të grumbullimit të përmendura në nenin 17 të këtij ligji si mënyra e llogaritjes së shënjestrave të përpunimit paragrafi (1) i këtij neni përcaktohet nga ministri që e administron organin e mjedisit jetësor.

(6) Gjatë llogaritjes së objektivave nga paragrafi (1) i këtij neni, sasia e produkteve të grumbulluara të mbetjeve të eksportuara nga Republika e Maqedonisë së Veriut do të merret parasysh vetëm nëse eksportuesi ka dëshmi se përpunimi ose riciklimi është kryer pa ndonjë rrezik për mjedisin jetësor, jetën dhe shëndetin e njeriut, në përputhje me ligjin.

(7) Me qëllim të llogaritjes së objektivave të përmendura në paragrafin (1) të këtij neni, operatori i instalimit përpunues duhet të mbajë evidencë për sasinë e produkteve të grumbulluara të mbetjeve që hyjnë në impiantin e përpunimit, si dhe mënyrën e menaxhimit të tyre në një formë e veçantë.

(8) Regjistrat nga paragrafi (7) i këtij neni mbahen individualisht për produktet e mbetjeve për prodhuesin, përkatësisht operatorin kolektiv ose të pavarur, me të cilin ka lidhur një marrëveshje për kryerjen e punëve për ripërdorim, riciklim dhe llojet të tjera të përpunimit dhe asgjësimit.

(9) Bazuar në të dhënat nga regjistrat e përmendur në paragrafin (7) të këtij neni, operatori i instalimit nga paragrafi (7) i këtij neni përgatit dhe paraqet një raport te operatori i pavarur ose kolektiv i një forme të veçantë .

(10) Mbetjet e produkteve eksportohen në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(11) Eksportuesi është i detyruar të paraqesë një raport mbi sasinë e produkteve të eksportuara të mbetjeve një operatori të pavarur ose një operatori kolektiv për të cilin kryen aktivitetet për eksport në një formë të veçantë.

(12) Forma dhe përmbajtja e regjistrave dhe formulari i referuar në paragrafin (7) të këtij neni, mënyra e mbajtjes së regjistrave, si dhe forma dhe përmbajtja e formave të përmendura në paragrafët (9) dhe (11)) të këtij neni, përcaktohet nga ministri, i cili e administron organin e mjedisit mjedisor.

(13) Një pjesë integrale e raportit të përmendur në paragrafët (9) dhe (11) të këtij neni janë format e identifikimit dhe transportit në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(14) Afati dhe mënyra e dorëzimit të raporteve të përmendura në paragrafët (9) dhe (11) të këtij neni rregullohen me një marrëveshje të lidhur ndërmjet operatorit kolektiv ose mbajtësit të pavarur të mbeturinave dhe operatorit të instalimit të menaxhimit të mbeturinave, si dhe kontratën me eksportuesin, i cili do të mundësojë respektimin e detyrimeve për paraqitjen e raporteve nga operatori i pavarur ose operatori kolektiv i përcaktuar me këtë ligj dhe rregulloret për përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesit i cili i menaxhon rrjedhat speciale të mbeturinave.

(15) Organi i mjedisit jetësor mund të rishikojë objektivat e përmendura në paragrafin (1) të këtij neni në përputhje me kushtet e tregut, në përputhje me dokumentet e planifikimit të miratuara në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

Neni 19

Regjistri i prodhuesve

Prodhuesi i cili për herë të parë si përdorues i fundit merr goma, vajra, tekstile dhe automjete në Republikën e Maqedonisë së Veriut, është regjistruar në Regjistrin e Prodhuesve i cili mbahet nga organi ekspert në një mënyrë dhe procedurë të përcaktuar me rregulloret për zgjatjen e prodhuesi i përgjegjësishë i cili menaxhon flukse të veçanta të mbeturinave.

Neni 20

Detyrimet e prodhuesve të vegjël

(1) Një prodhues i vogël është një prodhues i cili lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut, çdo vit në sasi të barabarta ose më të vogla se:

- tekstile 10 kg ose më pak,
- gomave 100 kg ose më pak,
- vajra 100 kg ose më pak
- tre automjete.

(2) Prodhuesi nga paragrafi (1) i këtij neni është i detyruar të regjistrohet në pajtim me nenin 19 të këtij ligji, si dhe të mbajë regjistra dhe të paraqesë një raport në pajtim me nenin 54 të këtij ligji.

(3) Prodhuesi i referuar në paragrafin (1) të këtij neni, brenda datës 15 janar të çdo viti, paraqet një kërkesë tek organi ekspert për marrjen e një vendimi për një prodhues të vogël duke deklaruar sasinë e produktit ose produkteve që prodhuesi synon të vendosë në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut në vitin aktual.

(4) Organi profesional brenda 30 ditëve nga dita e paraqitjes së kërkesës nga paragrafi (3) i këtij neni, përcakton nëse prodhuesi i plotëson kërkesat për një prodhues të vogël dhe do të lëshojë një vendim për një prodhues të vogël.

(5) Organi profesional në Regjistër, në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjatur të prodhuesit, duhet të mbajë veçmas regjistra të prodhuesve të produkteve për të cilat ka lëshuar një vendim për një prodhues të vogël.

(6) Prodhuesi i vogël nga paragrafi (1) i këtij neni nuk është i detyruar të sigurojë menaxhim të mbetjeve të prodhimeve dhe të automjeteve nëse sasia e produkteve të lëshuara në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut nuk i kalon sasi të vjetore, të përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni, por është i detyruar të paguajë tarifën vjetore të shumës, të referuar në nenin 21 paragrafi (2) të këtij ligji.

Neni 21

Detyrimi i prodhuesit për të financuar menaxhimin e mbeturinave të produkteve dhe mbeturinave të automjeteve

(1) Prodhuesi është i detyruar të sigurojë mbulim të plotë të kostove për aktivitetet e mëposhtme:

-kthimi i mbeturinave të tekstileve dhe të gomave
-grumbullimi, ruajtja dhe depozitimi i përkohshëm i mbeturinave të produkteve dhe mbeturinave të automjeteve për sasi të objektivave minimale të grumbullimit të përmendura në nenin 17 të këtij ligji;

-transportin, trajtimin, përpunimin dhe ripërdorimin ose riciklimin dhe asgjësimin e pjesës tjetër të përpunimit të mbeturinave të produkteve për sasi të paktën caqeve minimale për mbeturinat e produkteve të grumbulluara veçmas, në përputhje me nenin 18 të këtij ligji dhe neni 30 paragrafi (2)) i këtij ligji, mbeturinat e automjeteve;

-kostot për komunikimin publik dhe shkëmbimin e informacionit, përgjegjësinë e zgjeruar të prodhuesit, investimin në infrastrukturë për mbledhje të veçantë në përputhje me rregulloret për përgjegjësinë e zgjeruar të prodhuesit;

-kostot e garancisë financiare dhe
-përmbushjen e detyrimeve të tjera të përcaktuara për prodhuesin nga dispozitat e këtij ligji.

(2) Përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni është prodhuesi i vogël nga neni 20 i këtij ligji i cili është i detyruar të paguajë kompenzim paushall me vlerë prej 6,000 MKD në nivel vjetor në një llogari të veçantë të organit mjedisor më së voni deri më 15 shkurt të vitit aktual.

(3) Tarifa e parë nga paragrafi (2) i këtij neni paguhet nga prodhuesi i vogël me regjistrimin sipas nenit 19 të këtij ligji.

(4) Shpenzimet e bëra nga prodhuesi për menaxhimin e produkteve të mbeturinave dhe mbeturinave të automjeteve nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk paraqiten veçmas kur shesin produkte të reja.

(5) Shpenzimet për menaxhimin e mbeturinave të mbetura dhe mbeturinave të automjeteve të përmendura në nenin 7 pika 40) e këtij ligji do të mbulohen proporcionalisht nga të gjithë prodhuesit në lidhje me sasinë vjetore të produktit që secili prodhues ka vendosur në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Neni 22 **Përfaqësuesi i autorizuar**

(1) Prodhuesi që nuk është i regjistruar në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe i cili lëshon produkte nga neni 5 paragrafi (1) i këtij ligji, përmes komunikimit në distancë (tregtia elektronike), kryen detyrimet që rrjedhin nga ky ligj nga caktimi i një përfaqësuesi të autorizuar në përputhje me mënyrën dhe procedurën e përcaktuar me rregulloret për përgjegjësinë e zgjeruar të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave.

(2) Përmes emërimit të përfaqësuesit të autorizuar, detyrimet që rrjedhin nga ky ligj për prodhuesit nga paragrafi (1) i këtij neni, për produktet e vendosura në treg të Republikës së Maqedonisë së Veriut, do të transferohen plotësisht te përfaqësuesi i autorizuar.

Neni 23 **Kompensimi**

(1) Prodhuesi i cili vendos në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut produkte nga neni 5 paragrafi (1) i këtij ligji, është i detyruar të paguajë një tarifë për menaxhimin e mbeturinave të produkteve dhe të automjeteve (në tekstin e mëtejme: tarifa).

(2) Kompensimi nga paragrafi (1) i këtij neni është:

1) 150 den / kg për vajra;

2) të gjitha llojet e gomave 10 den/kg;

3) 10 000 den / copë për automjete dhe

4) për tekstilet:

- 1 denar / copë për të gjitha llojet e veshjeve për fëmijë;

- 1,5 den / copë për rroba të madhësisë S;

- 2,5 den / copë për rroba me madhësi M / L;

- 3,5 den / copë për rroba me madhësi XL dhe më të mëdha;

- 1.5 den / copë për një njehsor që nuk i kalon 20 cm në asnjë dimension;

- 2.5 den / copë për një metër jo më të madh se 20 cm - 1 metër në çdo dimension;

- 3.5 den / copë për një metër që është më e madhe se 1 metër në çdo dimension dhe

- 5.0 den / m² për tapetë, qilima.

(3) Kompensimi llogaritet në bazë të peshës neto për vajrat në kilogram, për njësi të copës së produktit në rastin e automjeteve dhe për secilin lloj të gomave dhe tekstileve në kilogram, të

cilat janë hedhur në treg, për të cilat llogaritja tremujore e një forme të veçantë, edhe kur prodhuesi nuk ka lëshuar produkte në treg gjatë këtij tremujori.

(4) Kompensimi i përmendur në paragrafin (2) pika 3) të këtij neni, përfshin të gjitha pjesët që janë instaluar në automjetet në kohën e shitjes, përfshirë produktet në përputhje me rregulloret për menaxhimin e pajisjeve elektrike dhe elektronike dhe mbeturinat e pajisjeve elektrike dhe elektronike, rregulloret për menaxhimin e baterive dhe akumulatorëve dhe baterive dhe mbetjeve të akumulatorëve, si dhe detyrimet në lidhje me vajrat në përputhje me këtë ligj dhe për këto pjesë prodhuesi nuk paguan tarifë të veçantë të përcaktuar në to.

(5) Detyrimi për llogaritjen e kompensimit për prodhuesin lind nga momenti kur produktet nga paragrafi (1) i këtij neni, përkatësisht, lëshohen për herë të parë në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(6) Detyrimi për të llogaritur kompensimin për prodhuesin, i cili si përdorues i fundit importon në Republikën e Maqedonisë së Veriut produkte me përdorimin e të cilave krijohen mbeturina të produkteve dhe mbeturina të automjeteve, lind në momentin kur fillon shfrytëzimi ose përdorimi i tyre.

(7) Prodhuesi është i detyruar të paguajë tarifën e përcaktuar nga paragrafi (2) i këtij neni, çdo ditë të 15 të tremujorit aktual për të gjitha tarifatat e llogaritura për tremujorin paraardhës.

(8) Mjetet nga kompensimi nga paragrafi (2) i këtij neni do të jenë të ardhura të organit të mjedisit jetësor dhe do të paguhet në një llogari të veçantë pagese.

(9) Tarifa nuk paguhet nëse produkti eksportohet ose shkatërrohet në vitin aktual, për të cilin prodhuesi paraqet provë.

(10) Në rastin e përmendur në paragrafin (9) të këtij neni, prodhuesi është i detyruar të sigurojë një deklaratë doganore elektronike të eksportit si provë se sasia e produkteve për të cilat nuk është llogaritur tarifa është eksportuar jashtë vendit ose të sigurojë një dokument nga i cili është e dukshme që produktet janë shkatërruar.

(11) Në rastet kur është paguar tarifa për eksport ose shkatërrim të produkteve, prodhuesi ka të drejtë të rimbursojë tarifën e paguar për sasinë e eksportuar ose të shkatërruar të produkteve nëse riekportohet brenda pesë viteve nga data e pagesës së tarifës.

(12) Për rimbursimin e tarifës nga paragrafi (11) i këtij neni, prodhuesi duhet të paraqesë kërkesë për rimbursim të tarifës organit profesional në një formë të veçantë së bashku me llogaritjen tremujore të përmendur në paragrafin (3) të këtij neni për tremujorin vijues, i cili do të tregojë arsyet e rimbursimit.

(13) Rimbursimi i tarifës bëhet me vendim të organit profesional pas shqyrtimit të dokumentacionit të paraqitur dhe kontrollit nëse plotësohen kushtet për kthimin e tarifës së paguar në përputhje me paragrafin (12) të këtij neni.

(14) Vendimi i organit profesional nga paragrafi (13) i këtij neni do të miratohet jo më vonë se 60 ditë pas marrjes së kërkesës për rimbursim të tarifës nga paragrafi (12) i këtij neni.

(15) Kundër vendimit nga paragrafi (13) i këtij neni mund të bëhet ankesë në pajtim me rregulloren për procedurën e përgjithshme administrative.

(16) Pas hyrjes në fuqi të vendimit nga paragrafi (13) i këtij neni, organi i mjedisit jetësor do të rimbursojë kompensimin.

(17) Ministri që e administron organin e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin që e udhëheq organin e administratës shtetërore, përgjegjës për kryerjen e veprimtarive në fushën e financave, përshkruan formën dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (3) i këtij neni, mënyrën dhe dokumentacionin e nevojshëm për kthimin e tarifës, si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të përmendur në paragrafin (12) të këtij neni.

Neni 24

Detyrimi për mënyrën e llogaritjes, pagesës si dhe për mbajtjen e evidencës ë tarifës së llogaritur dhe të paguar

(1) Prodhuesi i përmendur në nenin 23 të këtij ligji (në tekstin e mëtejshëm: obliguesi) në përputhje me dispozitat e këtij ligji është i detyruar të llogarisë dhe paguajë tarifën në kohë dhe në mënyrë korrekte, si dhe të udhëheqë, mirëmbajë dhe ruajë evidencë të rregullt dhe regjistrime të sakta të tarifës së llogaritur dhe të paguar.

(2) Bazuar në evidencat e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, obliguesi përpilon dhe i paraqet organit profesional çdo tre muaj llogaritjen e tarifës së paguar në një formë të veçantë, edhe kur prodhuesi nuk ka lëshuar produkte në treg gjatë këtij tremujori.

(3) Organi profesional është i detyruar t'i kontrollojë llogaritjet për tarifën e paguar nga paragrafi (2) i këtij neni dhe nëse përcakton pagesa të papërshtatshme të tarifës, ai i paraqet një vendim tobliguesit me llogaritjen e saktë të tarifës.

(4) Kundër vendimit nga paragrafi (3) i këtij neni mund të bëhet ankesë në pajtim me rregulloren e procedurës së përgjithshme administrative.

(5) Ministri që administron organin për mjedisin jetësor, në pajtim me ministrin që udhëheq organin e administratës shtetërore përgjegjës për kryerjen e veprimtarive në fushën e financave, përshkruan mënyrën e udhëheqjes, mirëmbajtjes dhe rruajtjes së evidencave nga paragrafi (1)) të këtij neni, si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të përmendur në paragrafin (2) të këtij neni.

Neni 25

Lirimi nga pagesa e tarifës

Subjektet e mëposhtme përjashtohen nga pagesa e tarifës referuar në nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji:

1) prodhuesi i cili ka lidhur një marrëveshje për ndërmarrjen e detyrimeve për trajtimin e produkteve të mbeturinave dhe automjeteve të mbetura me një mbajtës kolektiv, i cili ka një licencë në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave;

2) prodhuesi i cili mban një licencë si një operator i pavarur në përputhje me rregulloret për përgjegjësinë e zgjatur të prodhuesit në menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave;

3) prodhuesi i përcaktuar si prodhues i vogël në përputhje me nenin 20 të këtij ligji.

Neni 26

Shfrytëzimi i kompensimit

Fondet e mbledhura nga pagesa e përmendur në nenin 23 të këtij ligji do të përdoren për financimin dhe zbatimin e masave dhe aktiviteteve për administrimin e mbeturinave të përcaktuara nga dokumentet e planifikuese dhe strategjike në fushën e mbeturinave, të cilat synojnë arritjen e objektivave të këtij ligji në një mënyrë dhe procedurë të përshkruar në përputhje me rregulloret për përgjegjësinë e zgjeruar të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave.

Neni 27

Garancia financiare

(1) Prodhuesi është i detyruar të sigurojë një garanci financiare për të mbuluar shpenzimet për grumbullimin, ripërdorimin, trajtimin, përpunimin, riciklimin dhe asgjësimin e të gjithë sasisë së mbeurinave të produkteve dhe të automjeteve.

(2) Garancia financiare duhet të sigurohet për çdo vit kalendarik, në përputhje me rregulloret për përgjegjësinë e zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave.

Neni 28

Importi i produkteve dhe produkteve të përdorura

(1) Organ doganor nuk lejon importimin e produkteve të referuara në nenin 5 të këtij ligji, pa paraqitur prodhuesi një certifikatë regjistrimi dhe numrin e regjistrimit të marrë në përputhje me Ligjin e Përgjegjësisë së Zgjeruar të Prodhuesit për Menaxhimin e Rrymave të Veçanta të Mbeturinave.

(2) Nëse prodhuesi importon produkte të përdorura të përmendura në nenin 5 të këtij ligji në Republikën e Maqedonisë së Veriut, dispozitat e këtij ligji do të zbatohen për importin e produkteve të përdorura, sikur të ishte import i produkteve të reja.

Neni 29

Ndërmarrja e obligimeve të prodhuesit

(1) Prodhuesi është i obliguar që me shpenzimet e tij të sigurojë përmbushjen e obligimeve dhe qëllimeve të këtij ligji, përmes marrjes së kthimit dhe marrjes në dorëzim, mbledhjes së veçantë, ripërdorimit, trajtimit, riciklimit dhe përpunimit të mbeturinave dhe automjeteve të mbetura të krijuara nga lëshimi i produkteve nga neni 5 i këtij ligji për tregun në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

(2) Për të përmbushur detyrimin nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi mund të krijojë dhe/ose të lidhet me një sistem, i cili do të sigurojë:

- marrjen e rregullt dhe mbledhje të ndarë të produkteve të mbeturinave dhe automjeteve të mbetura nga përdoruesit përfundimtarë dhe vendet e tjera në përputhje me këtë ligj, si pjesë e sistemit të menaxhimit të mbeturinave dhe automjeteve të mbetura,

- ripërdorimin, trajtimin, riciklimin dhe përpunimin e produkteve të grumbulluara të mbeturinave dhe automjeteve të mbetura.

(3) Prodhuesi mund të përmbushë detyrimet e përmendura në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni në mënyrë të pavarur, duke marrë një licencë për operator të pavarur në përputhje me rregulloret për përgjegjësinë e zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave ose duke lidhur një marrëveshje për ndërmarrjen e detyrimeve për menaxhimin e produkteve të mbeturinave dhe automjeteve të mbetura me një operator kolektiv që është themeluar dhe ka një licencë në përputhje me rregulloret për përgjegjësinë e zgjeruar të prodhuesit për menaxhimin e rrymave të veçanta të mbeturinave që menaxhon produktet e mbeturinave ose mbeturina automjetesh.

III. OBLIGIMET E VEÇANTA TË PRODHUESIT PËR MENAXHIMIN E MJETURINAVE TË AUTOMJETEVE

Neni 30

Synimet nacionale për ripërdorimin dhe riciklimin e mbeturinave të automjeteve

(1) Për ripërdorimin dhe përpunimin e të gjitha automjeteve të grumbulluara të mbeturinave janë synimet nacionale në vijim:

- deri më 1 janar 2027, për të gjitha mbeturiant e automjeteve të grumbulluara, ripërdorimi dhe riciklimi në baza vjetore të rritet me të paktën 75% të masës mesatare të automjetit bosh, dhe ripërdorimi dhe riciklimi të rritet me të paktën 70% të masës mesatare të automjetit bosh;

- deri në 1 Janar 2031 për të gjitha automjetet e mbledhura të mbeturinave, ripërdorimin dhe riciklimin, në nivel vjetor, të rriten me të paktën 95% të masës mesatare të automjetit bosh, dhe ripërdorimin dhe riciklimin për të rritur me të paktën 85% të masës mesatare për automjet bosh.

(2) Gjatë përmbushjes së objektivave të përmendura në paragrafin (1) të këtij neni, ripërdorimi do të ketë një avantazh ndaj përpunimit të pjesëve që nuk mund të përdoren përsëri. Riciklimi, nëse është ekologjikisht i paguar, ka një avantazh ndaj llojeve të tjera të riciklimit dhe vazhdimisht merr parasysh plotësimin e sigurisë së produktit dhe kërkesave mjedisore, të tilla si emetimet e ajrit, ujit dhe tokës, kontrollin e zhurmës dhe erës, si dhe mbrojtjen e natyrës dhe trashëgimisë kulturore.

(3) Organi i mjedisit jetësor mund të rishikojë objektivat e përmendura në paragrafin (2) të këtij neni në përputhje me kushtet e tregut, në përputhje me dokumentet e planifikimit të miratuara në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave.

Neni 31

Obligimet e prodhuesit

(1) Për të arritur objektivat e përmendura në nenin 30 paragrafin (2) të këtij ligji, prodhuesi i automjetit, në përputhje me parimin e përgjegjësisë së prodhuesit, është i detyruar të sigurojë dhe organizojë një sistem për mbledhjen e mbeturinave dhe nëse teknikisht e realizueshme në pjesët dhe materialet e tyre, pavarësisht nga prodhuesi i tyre origjinal, nëse përdoruesi përfundimtar është i gatshëm të dorëzojë mbeturinat e automjetit, si dhe për të siguruar që janë marrë masa që përfshijnë procedurat për mbledhjen dhe ruajtjen e përkohshme, transportin, trajtimin dhe asgjësimin e mbeturinave pas trajtimit të mbeturinave të automjetit.

(2) Çdo vit deri më 31 mars, prodhuesi përcakton caqet vjetore të tij për ripërdorimin, riciklimin dhe përpunimin e shprehur në kilogram për vitin aktual, bazuar në caqet minimale për mbledhjen e mbeturinave nga neni 17 i këtij ligji.

(3) për prodhuesit e automjeteve nuk zbatohen dispozitat e rregulloreve për menaxhimin e pajisjeve elektrike dhe elektronike dhe mbeturinave të pajisjeve elektrike dhe elektronike, rregulloreve për menaxhimin e baterive dhe akumulatorëve dhe mbetjeve të baterive dhe akumulatorëve, si dhe detyrimet e përcaktuara në përputhje me dispozitat e këtij ligji qëkanë të bëjnë me menaxhimin e mbeturinave të vajrave dhe mbeturinave të gomave.

(4) Realizimi i detyrimeve nga paragrafi (1) i këtij neni kryhet nga prodhuesi në përputhje me këtë ligj dhe rregulloret për përgjegjësi të zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave.

Neni 32

Përcaktimi dhe llogaritja e synimeve nacionale për riciklimin dhe ripërdorimin e mbeturinave të automjeteve

(1) Përcaktimi i përmbushjes së qëllimeve nga neni 30 paragrafi (2) i këtij ligji kryhet në baza vjetore, bazuar në masën mesatare për automjet të zbrazët që dorëzohet në instalim të trajtimit.

(2) Ministri që e administron organin e mjedisit jetësor përshkruan mënyrën e monitorimit të synimeve nacionale për përpunimin dhe ripërdorimin e mbeturinave të automjeteve.

Neni 33

Marrja dhe dorëzimi i mbeturinave të automjeteve nga përdoruesit përfundimtar

(1) Përdoruesi përfundimtar mund të dorëzojë mbeturinat e automjetit në një koleksionist të mbeturinave të automjeteve në një pikë grumbullimi ose në një impiant pastrimi.

(2) Dorëzimi i mbeturinave të automjetit është falas, edhe kur automjeti nuk ka ose ka një vlerë negative të tregut.

(3) Shpenzimet për transferimin e mbeturinave të automjetit duhet të mbulohen plotësisht ose pjesërisht nga prodhuesi.

(4) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni, marrja e mbeturinave të automjetit do të faturohet nëse automjeti i mbeturinave:

- nuk përmban pjesë thelbësore të automjetit, veçanërisht mekanizmin e drejtimit dhe shasinë;

- nuk përmban konverterin katalitik dhe përbërësit elektronikë për menaxhimin e funksioneve të automjetit, ose

- përmban lloj tjetër të mbeturinave përveç përbërësve dhe materialeve të automjetit.

Neni 34

Vërtetimi për marrjen e mbeturinave të automjetit për shkatërrim

(1) Operatori i instalimit të trajtimit për secilën mbeturinë të automjeteve të marra do të lëshojë një certifikatë për marrjen në dorëzim të mbeturinave të automjetit për shkatërrim, e cila konfirmon marrjen e mbeturinave të automjetit dhe garanton se ai automjet do të trajtohet dhe përpunohet në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

(2) Certifikata nga paragrafi (1) i këtij neni mund të lëshohet edhe nga mbledhësi i mbeturinave të automjeteve në emër të operatorit për instalimin e trajtimit në bazë të një kontrate të lidhur për dorëzimin e mbeturinave të automjeteve në trajtim instalimi.

(3) Operatori nga paragrafi (1) i këtij neni dhe koleksionisti nga paragrafi (2) i këtij neni janë të detyruar të mbajnë regjistra elektronikë të certifikatave të lëshuara dhe t'i fusin certifikatat e lëshuara në regjistrat në njëkohësisht me lëshimin e certifikatës.

(4) Certifikata nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni do t'i lëshohet përdoruesit përfundimtar falas.

(5) Forma dhe përmbajtja e certifikatës nga paragrafi (1) i këtij neni përcaktohet nga Ministri që udhëheq organin e mjedisit në përputhje me Ministrin që menaxhon organin e administratës shtetërore përgjegjës për kryerjen e punëve të brendshme.

(6) Organi ekspert mban shënime elektronike për azhurnimin e të dhënave nga certifikatat për secilën pikë grumbullimi dhe / ose instalim për trajtim.

(7) Operatorët e pavarur ose kolektivë gjithashtu mund të kenë njohuri në pjesën e informacionit të regjistrave elektronikë të përmendur në paragrafin (6) të këtij neni.

(8) Për automjetet e regjistruara të braktisura, certifikata nga paragrafi (1) i këtij neni lëshohet vetëm nga operatori i instalimit të trajtimit, duke plotësuar të dhënat për automjetin që dihen.

(9) Përdoruesi i fundit është i detyruar që brenda 30 ditëve nga dita e lëshimit të certifikatës nga paragrafi (2) i këtij neni, nga organi i administratës shtetërore përgjegjës për kryerjen e veprimtarive në fushën e punëve të brendshme të kërkojë fshirje nga regjistrat e automjetit të regjistruar.

Neni 35

Grumbullimi i mbeturinave të automjeteve

(1) Grumbulluesi i mbeturinave të automjeteve është i detyruar në nivelin e rajonit të planifikimit në përputhje me rregulloret për zhvillim rajonal të ekuilibruar, të sigurojë të paktën një pikë grumbullimi për menaxhimin e mbeturinave në përputhje me Ligjin për Menaxhimin e Mbeturinave, në dispozicion për marrjen në dorëzim mbeturinat e automjeteve të lidhura në rrugë publike dhe plotëson kushtet e përshkruara në nenin 37 paragrafi (9) të këtij ligji.

(2) Grumbulluesi i mbeturinave të automjeteve është i detyruar të përcaktojë masën individuale të secilës mbeturin të automjeteve që merr përsipër, si dhe masën e pjesëve dhe materialeve të bëra nga automjeti që ai mbledh dhe t'i fus ato të dhëna në regjistrat e përmendura në Nenin 36 të këtij ligji.

(3) Nëse grumbulluesi i mbeturinave të automjeteve ka lidhur marrëveshje me operatorin e pavarur ose me operatorin kolektiv në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesit për menaxhimin e rrymave të veçanta të mbeturinave, ai është i detyruar të dorëzojë mbeturinat e automjeteve të grumbulluara të në një impiant trajtimi, shoqëruar me forma identifikimi dhe transporti, i cili është pjesë e një sistemi veprimi kolektiv ose të pavarur.

Neni 36

Mbajtja e shënimeve dhe raportimi të mbledhësi i mbeturinave

(1) Grumbulluesi i mbeturinave të automjetit është i detyruar të mbajë evidencë për mbeturinat e automjeteve të grumbulluara të për të dhënat vijuese:

- numri i mbeturinave të automjeteve të grumbulluara dhe masave totale të shprehur në kilogram, për secilën pikë grumbullimi veçmas;

- numri i mbeturinave të automjeteve dhe masa totale e shprehur në kilogramë, të dërguara në një impiant trajtimi, për secilin instalim veç e veç dhe masën e pjesëve dhe materialeve;

- masa e pjesëve dhe materialeve të bëra nga automjeti që montohet dhe

- certifikatat e lëshuara për shkatërrimin e mbeturinave të automjeteve, nëse lëshon certifikata të tilla në përputhje me nenin 34 të këtij ligji.

(2) Grumbulluesi i mbeturinave të automjeteve duhet të mbajë evidencat nga paragrafi (1) i këtij neni në një mënyrë të përshkruar në rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(3) Në regjistrat e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, mbledhësi i mbeturinave të automjeteve është i detyruar të regjistrojë veçmas pjesët dhe materialet e mbledhura në një sistem të operatorit kolektiv ose të pavarur, për secilin operator të pavarur ose për secilin operator kolektiv

(4) Mënyra dhe afati për dorëzimin e të dhënave nga paragrafi (3) i këtij neni, së bashku me formularët e identifikimit dhe transportit, si dhe çështje të tjera me interes të përbashkët, rregullohen me marrëveshjen e lidhur ndërmjet prodhuesit, dmth. operatorit të pavarur, përkatësisht operatorit kolektiv dhe grumbulluesit të mbeturinave të automjeteve, i cili do të mundësojë respektimin e detyrimeve të këtij ligji dhe rregulloreve për përgjegjësi të zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave.

(5) Grumbulluesi i mbeturinave të automjeteve është i detyruar të krijojë një bazë elektronike të të dhënave nga paragrafët (1) dhe (3) të këtij neni.

Neni 37

Trajtimi i mbeturinave të automjeteve

(1) Magazinimi, edhe kur është i përkohshëm, si dhe trajtimi i mbeturinave të automjeteve kryhet sipas hierarkisë për menaxhimin e mbeturinave në përputhje me Ligjin për Menaxhimin e Mbeturinave.

(2) Operatori i instalimit për trajtimin e mbeturinave të automjeteve, gjatë trajtimit dhe magazinimit duhet të veprojë në përputhje me informacionin e prodhuesit për çmontimin e tyre dhe mundësitë për ripërdorim.

(3) Mbeturinat e automjeteve çmontohen para se të dorëzohen për trajtim në fazat e mëvonshme, në mënyrë që të zvogëlohet ndikimi negativ në mjedis.

(4) Gjatë çmontimit të përmendur në paragrafin (3) të këtij neni, nxjerrja selektive e substancave dhe pjesëve të rrezikshme duhet të kryhet sa më shpejt që lejon çmontimi në mënyrë që të mos ndoten mbeturinat nga faza e mëvonshme e thërrmimit të mbeturinave automjetit. Substancat e rrezikshme të nxjerra trajtohen në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave.

(5) Pjesët ose materialet e mbeturinave të automjetit të marra gjatë çmontimit, të cilat janë shënuar ose identifikuar në një mënyrë tjetër, gjithashtu nxirren para trajtimit të mëtejshëm të automjetit të përdorur.

(6) Trajtimi me operacionet e çmontimit dhe ruajtjes së materialeve dhe pjesëve të ndara nga paragrafi (5) i këtij neni, kryhet në një mënyrë që do t'i japë përparësi ripërdorimit në lidhje me përpunimin.

(7) Trajtimi i mbeturinave të automjeteve do të kryhet në një mënyrë që të lejojë përbërësit e tyre të ripërdoren ose ripunohen nëse ato nuk mund të ripërdoren.

(8) Mbeturinat dhe pjesët e mbeturinave të automjeteve, të marra pas trajtimit, dmth ato që nuk mund të riparohen për ripërdorim ose riciklohen, asgjësohen në një mënyrë të përcaktuar në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(9) Ministri që administron organin e mjedisit përcakton kushtet minimale teknike të vendeve për deponim dhe vendeve për trajtimin e mbeturinave të automjeteve, mënyrën e trajtimit të mbeturinave të automjeteve, si dhe mënyrën e depozitimit të pjesëve të mbeturinave të automjeteve.

Neni 38

Mbajtja e evidencës dhe raportimi mbi ripërdorimin, riciklimin dhe llojet e tjera të përpunimit të mbeturinave të automjeteve

(1) Për të monitoruar përmbushjen e objektivave kombëtar të përmendura në nenin 30 të këtij ligji, operatori i instalimit të trajtimit është i detyruar të mbajë evidencë për të gjitha fazat e trajtimit të mbeturinave të automjetit.

(2) Regjistrimet e përmendura në paragrafin (1) të këtij neni u referohen të dhënave për mbeturinat e automjeteve, pjesëve dhe materialeve të mbledhura nga një sistem i operatorit kolektiv ose operatorit të pavarur, për secilin moperator të pavarur ose operator kolektiv veç e veç.

(3) Në rastet kur operatori i instalimit të trajtimit nuk ka marrëveshje me një operator kolektiv ose të pavarur, ai duhet të informojë në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(4) Bazuar në të dhënat nga regjistrat e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, operatori i instalimit përgatit dhe paraqet një raport për një formë të veçantë tek operatori i pavarur ose tek operatori kolektiv.

(5) Nëse mbeturinat e automjeteve eksportohen, atëherë sasia e tyre do të merret parasysh gjatë llogaritjes së synimeve kombëtare të referuara në nenin 30 të këtij ligji, nëse eksportuesi ka prova që përpunimi ose riciklimi është kryer në një mënyrë dhe në kushte që nuk janë të dëmshëme për mjedisin, në përputhje me ligjin.

(6) Eksportuesi që kryen aktivitetet e eksportit është i detyruar të paraqesë një raport mbi sasinë e eksportuar të mbeturinave të automjeteve operatorit të pavarur ose operatorit kolektiv në një formë të veçantë.

(7) Mënyra e mbajtjes dhe përmbajtja e regjistrave nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe forma dhe përmbajtja e formularit nga paragrafët (4) dhe (6) të këtij neni, përcaktohet nga Ministri që drejton organin e mjedisit.

(8) Një pjesë integrale e raporteve të përmendura në paragrafët (4) dhe (6) të këtij neni janë format e identifikimit dhe transportit, përkatësisht format e lëvizjes ndërkufitare të mbeturinave në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(9) Afati dhe mënyra e dorëzimit të raportit të përmendur në paragrafët (4) dhe (6) të këtij neni rregullohen me një marrëveshje të lidhur ndërmjet operatorit kolektiv ose të pavarur të mbeturinave të automjeteve dhe operatorit të impiantit të trajtimit, përkatësisht eksportuesit , i cili do të mundësojë respektimin e detyrimeve sipas këtij ligji dhe rregulloreve për përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave.

Neni 39

Leje për trajtimin e mbeturinave të automjeteve

(1) Trajtimi i mbeturinave të automjeteve kryhet në një instalim të veçantë për trajtim, i cili plotëson kushtet për trajtimin e mbeturinave të automjeteve në përputhje me nenin 37 paragrafin (9) të këtij ligji dhe për të cilin lëshohet leje e përshtatshme për menaxhimin e mbeturinave në përputhje me Ligji për Menaxhimin e Mbeturinave.

(2) Operatori i instalimit nga paragrafi (1) i këtij neni do të mbajë regjistra elektronikë në përputhje me nenet 34 paragrafiët (3) dhe 38 të këtij ligji.

(3) gjatë zgjedhjes së instalimit të trajtimit, preferenca i jepet instalimit që përfshihet në sistemet e çertifikuara të mbrojtjes së mjedisit.

(4) Trajtimi i mbeturinave të automjeteve kryhet duke zbatuar teknikat më të mira në dispozicion.

Neni 40

Detyrimet në lidhje me automjetet e braktisura ose mbeturinat e automjeteve

Komuna, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qytetin e Shkupit në territorin e të cilave ndodhet një automjet i braktisur ose mbeturinat e automjetit janë përgjegjës për organizimin e mbledhjes dhe trajtimit të automjetit të braktisur ose mbeturinat e automjetit, duke përfshirë dërgimin në pikën e grumbullimit ose instalimin për trajtim në përputhje me ligjin.

IV. DETYRIMET E VEÇANTA PËR MENAXHIMIN E MBETURINAVE TË GOMAVE, MBETURINAVE TË VAJRAVE DHE MBETURINAVE TË TEKSTILIT

Neni 41

Detyrimet e prodhuesit dhe mbledhja e mbeturinave të gomave

(1) Prodhuesi është i detyruar të sigurojë dhe organizojë një sistem për mbledhjen e mbeturinave të gomave.

(2) Prodhuesi në sistemin e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni duhet të sigurojë grumbullim të veçantë dhe ruajtje të përkohshme dhe skladim, transport, përpunim dhe riciklim të mbeturinave të gomave.

(3) Grumbullimi, depozitimi dhe depozitimi i përkohshëm kryhet nga një koleksionist i produkteve të mbetjurinave, i cili duhet të ketë të paktën një pikë grumbullimi të lidhur me një rrugë publike.

(4) Pika e grumbullimit nga paragrafi (3) i këtij neni mund të jetë gjithashtu pjesë e një instalimi ku kryhet riciklimi ose përpunimi i mbeturinave të gomave .

(5) Grumbulluesi i produkteve të mbeturinave që mbledh mbeturina të gomave për një operator kolektiv ose të pavarur, në përputhje me rregulloret për përgjegjësinë e zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e rrymave të veçanta të mbeturinave, i dorëzon ato në një instalim riciklimi dhe përpunimi, i cili është pjesë e sistemit të operatorit të pavarur ose kolektiv pa kompensim, me forma identifikimi dhe transporti në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(6) Ministri që administron organin për mjedisin përshkruan kushtet minimale teknike në pikat e grumbullimit të mbeturinave të gomave, si dhe mënyrën e grumbullimit dhe ruajtjes së tyre të veçantë.

Neni 42

Detyrimet e pronarit në menaxhimin e mbeturinave të gomave

(1) Personat juridikë dhe personat fizikë, të cilët gjatë kryerjes së veprimtarisë së tyre të regjistruar posedojnë mbeturina të gomave, janë të detyruar t'i mbledhin dhe t'i ruajnë ato veçmas nga mbeturinat e përziera komunale dhe llojeve të tjera, si dhe t'i dorëzojnë ato te një mbledhës i produkteve të mbeturinave në një instalim për riciklimin ose përpunimin e mbeturinave.

(2) Personat juridikë dhe personat fizikë, të përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, mund të jenë të lidhur me sistemin e operatorit të pavarur ose kolektiv të mbeturinave të gomave.

(3) Personat juridikë dhe personat fizikë nga paragrafi (1) i këtij neni, të cilët janë të lidhur me sistemin e një operatori të pavarur ose kolektiv, janë të detyruar të sigurojnë një vend të veçantë për mbledhjen dhe shkarkimin e rregullt nga grumbulluesi ose instalimi për riciklimin dhe përpunimin që është pjesë e sistemit të një operatori kolektiv ose të pavarur me forma identifikimi dhe transporti në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(4) Personat juridikë dhe fizikë që janë të lidhur me sistemin e operatorit të pavarur ose kolektiv nga paragrafi (3) i këtij neni, si dhe për mbeturinat e grumbulluara të gomave nuk duhet të kenë licencë në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

(5) Operatori kolektiv ose i pavarur dhe subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni rregullojnë të drejtat dhe detyrimet e ndërsjella duke lidhur një marrëveshje.

Neni 43

Përpunimi i mbeturinave të gomave

(1) Përpunimi i mbeturinave të gomave mbulon procesin e riciklimit, mbrojtjes, përpunimit dhe operacioneve të përpunimit të energjisë.

(2) Përpunimi i mbeturinave të gomave nga paragrafi (1) i këtij neni llogaritet në qëllimet kombëtare të përpunimit të përmendura në nenin 18 të këtij ligji.

(3) Thërrmimi i mbeturinave të gomave nga të cilat pjesë nuk është marrë produkti përfundimtar nuk do të llogaritet në caqet kombëtare të përpunimit të përmendura në nenin 18 të këtij ligji.

Neni 44

Mbrojtja e shëndetit të njeriut dhe mjedisit gjatë menaxhimit të mbeturinave të vajrave

Për të mbrojtur shëndetin e njeriut dhe mjedisin, menaxhimi i mbeturinave duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar që menaxhimi i mbeturinave të vajrave të kryhet në një mënyrë që nuk rrezikon shëndetin e njeriut dhe mjedisin, dhe në veçanti pa efekte anësore dhe rrezik për mediat dhe zonat mjedisore në përputhje me rregulloret e mbrojtjes së mjedisit.

Neni 45

Detyrimet e prodhuesit të vajit

(1) Prodhuesi i vajit është i detyruar të sigurojë dhe organizojë një sistem për mbledhjen e vajrave të përdorura.

(2) Prodhuesi i vajrave në sistemin e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni është i detyruar të sigurojë grumbullim të veçantë të vajrave të përdorura sipas llojeve, përveç kur dhe duke zbatuar teknikat dhe praktikrat më të mira, mbledhja e veçantë është teknikisht e pamundur.

Neni 46

Grumbullimi i vajrave të përdorura dhe përgjegjësitë e mbledhësit

(1) Grumbullimi i produkteve të mbetjeve përfshin aktivitete të grumbullimit nga vendi për grumbullimin e vajrave të përdorura deri në pikën e grumbullimit për ruajtjen, magazinimin, klasifikimin e përkohshëm, si dhe procedurat e tjera për përgatitjen për transport dhe dorëzimin në një instalim përpunues.

(2) Grumbulluesi i produkteve të mbetjeve duhet të ketë të paktën një pikë grumbullimi të vajrave të përdorura të lidhura në një rrugë publike.

(3) Pika e grumbullimit nga paragrafi (2) i këtij neni mund të jetë gjithashtu pjesë e një instalimi përpunues.

(4) Grumbulluesi i mbeturinave që mbledh vajra të përdorura për operatorin kolektiv ose të pavarur, në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjatur për menaxhimin e rrymave të veçanta të mbeturinave, dorëzon vajrat e përdorura me forma identifikimi dhe transporti në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave në një fabrikë përpunimi që është pjesë e sistemit të një operatori kolektiv ose të pavarur.

(5) Pikat e grumbullimit të vajrave të përdorura dhe zonat që ato mbulojnë regjistrohen në një listë të mbajtur nga organi ekspert dhe botuar në faqen e internetit të organit mjedisor dhe azhurnohet të paktën një herë në vit.

Neni 47

Përpunimi i vajrave të përdorura

(1) Gjatë përpunimit të vajrave të përdorura:

- përparësi i jepet rinovimit ose llojit tjetër të përpunimit që mundëson mbrojtjen e mjedisit;

- nuk përzihen në mes veti me vajra të përdorura të karakteristikave të ndryshme, si dhe vajra të përdoruar me lloje të tjera të mbeturinave ose substancave, nëse një përzierje e tillë parandalon rikuperimin e tyre ose një lloj tjetër të përpunimit duke marrë parasysh mbrojtjen e mjedisit.

(2) Ndalohej eksportimi i vajrave të përdorura për të përmbushur kërkesat e përmendura në paragrafin (1) të këtij neni.

(3) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni, vajrat e përdorura mund të eksportohen për rikuperimin e tyre ose lloj tjetër të përpunimit, nëse në Republikën e Maqedonisë së Veriut nuk ka instalime të përshtatshme për rikuperim ose lloj tjetër të përpunimit, në përputhje me nenin 44 të këtij ligji.

(4) Përpunimi i vajrave të përdorura nga paragrafi (1) i këtij neni kryhet duke zbatuar teknikat më të mira në dispozicion.

(5) Procedura për import dhe eksport të vajrave të përdoruar do të kryhet në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

Neni 48

Detyrimet e operatorit në menaxhimin e vajrave të përdorura

(1) Personat juridikë dhe fizikë, të cilët gjatë kryerjes së veprimtarisë së tyre të regjistruar posedojnë vajra të përdoruar, janë të detyruar t'i dorëzojnë vajrat e grumbulluara në një pikë grumbullimi të vajrave të përdorura ose në një instalim të përpunimit të vajrave të përdorura, të cilat kanë leje në përputhje me rregulloret e menaxhimit me mbeturinat.

(2) Personat juridikë dhe fizikë nga paragrafi (1) i këtij neni mund të lidhen me sistemin e operatorit kolektiv ose të pavarur.

(3) Personat juridikë dhe personat fizikë nga paragrafi (1) i këtij neni, të cilët janë bashkuar në një sistem të operatorit kolektiv ose të pavarur, do t'ia dorëzojnë vajrat e grumbulluara të përdoruar një mbledhësi ose një instalim për përpunimin e vajrave të përdorura të cilët paraqesin një pjesë tënjë operatori kolektiv ose të pavaru me forma identifikimi dhe transporti në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave.

(4) Operatori kolektiv ose i pavarur dhe subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni rregullojnë të drejtat dhe detyrimet reciproke duke lidhur një marrëveshje shoqërimi.

(5) Personat juridikë dhe personat fizikë, varësisht nga sasia e vajit të përdorur që e krijojnë, përveç evidencës që e mbajnë në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave, udhëheqin edhe evidencë të veçantë për çdo dërgesë të vajit të përdorur në një formë të veçantë dhe të njëjtat i dorëzojnë tek organi ekspert.

(6) Mënyra e grumbullimit dhe depozitimit të vajrave të përdorura nga neni 46 i këtij ligji, mënyra e transportit dhe përpunimit të vajrave të përdorura të përmendura në nenin 47 të këtij ligji, si dhe forma dhe përmbajtja e formularit për evidencën nga paragrafi (5) i këtij neni përcaktohet nga Ministri që e udhëheq organin e mjedisit.

Neni 49

Detyrimet e prodhuesit në menaxhimin e mbeturinave të tekstilit

(1) Prodhuesi i tekstilit është i detyruar të sigurojë dhe organizojë një sistem për mbledhjen e veçantë dhe ruajtjen e përkohshme, magazinimin, transportin, ripërdorimin dhe përpunimin e mbeturinave të tekstileve.

(2) Prodhuesi i tekstilit është i detyruar të sigurojë një sistem për mbledhjen dhe grumbullimin falas të mbeturinave të tekstileve, në një pikë grumbullimi për për mbeturinat e tekstileve në vendet e përkohshme të përcaktuara nga njësitë e vetëqeverisjes lokale dhe në pikat e shitjes për produktet që vendosen në treg në Republikën e Maqedonisë Veriut.

(3) Grumbulluesi i mbeturinave të produkteve, i cili mbledh mbeturinat e tekstileve për një operator kolektiv ose të pavarur, është i detyruar t'i dorëzojë mbeturinat e tekstileve të grumbulluara një instalimi përpunues, i cili është pjesë e sistemit të operatorit kolektiv ose të pavarur me formular identifikues dhe transportues në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave.

(4) Gjatë klasifikimit dhe përpunimit të mbeturinave të tekstilit, përparësi do t'i jepet ripërdorimit.

(5) Mbeturinat e tekstilit që në pikën e grumbullimit zgjidhet si i papërshtatshëm për ripërdorim mund të copëtohet ose përpunohet në një mënyrë tjetër për t'u përgatitur për riciklim.

(6) Prerja e tekstilit të përdorur ose mbeturinave nga e cila nuk është marrë produkti përfundimtar nuk do të llogaritet në qëllimet e përpunimit kombëtar të përmendura në nenin 18 të këtij ligji.

Neni 50

Detyrimet e pronarit në menaxhimin e mbeturinave të tekstileve

(1) Personat juridikë dhe personat fizikë, nëse gjatë kryerjes së veprimtarisë së tyre të regjistruar posedojnë mbeturina të tekstilit, janë të detyruar ta mbledhin dhe magazinonjë atë ndaras nga mbeturinat komunale ose llojet e tjera, si dhe t'ia dorëzojnë një koleksionisti produktet e mbeturinave ose në një instalim të përpunimit të mbeturinave të tekstileve, i cili ka një licencë të përshtatshme në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave.

(2) Personat juridikë dhe fizikë nga paragrafi (1) i këtij neni mund të jenë të lidhur me sistemin e operatorit të mbeturinave të tekstilit të pavarura ose kolektive.

(3) Nëse personat juridikë dhe fizikë bashkohen në një sistem të operatorit të pavarur ose kolektiv, atëherë ata janë të detyruar t'i veçmas që mbeturinat e tekstileve të mbledhura t'ia dorëzojnë një koleksionisti ose instalimi përpunues që janë pjesë e sistemit të operatorit të pavarur ose kolektiv me formularë identifikues ose transportues me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave.

(4) Operatori kolektiv ose i pavarur dhe subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni rregullojnë të drejtat dhe detyrimet reciproke duke lidhur një marrëveshje shoqërimi.

(5) Personat juridikë dhe fizikë që janë të lidhur me sistemin e operatorit të pavarur ose kolektiv nga paragrafi (2) i këtij neni, si dhe për mbetjet e mbledhura të tekstilit nuk duhet të kenë licencë në përputhje me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave.

Neni 51

Mbajta e evidencës dhe raportimi

(1) Grumbulluesi i mbeturinave të produkteve është i detyruar që në evidencat e mbajtura në pajtim me rregulloren për menaxhimin e mbeturinave, të mbajë regjistra të veçantë për një operator kolektiv ose të pavarur për të cilin ai mbledh mbeturina të produkte, me të dhëna për:

- numri i përgjithshëm i gomave të përdorura të mbledhura, mbeturinave të vajrave dhe mbeturinave të tekstileve të shprehura në kilogramë, duke përfshirë pikat e veçanta të grumbullimit, pikat e grumbullimit dhe qendrat e grumbullimit;

- sasia totale e gomave të përdorura, mbeturinave të vajrave dhe mbeturinave të tekstileve të shprehura në kilogramë, të dorëzuara në secilin instalim për ripërdorim dhe përpunim.

(2) Nëse mbledhësi mbledh mbeturina të produkteve për disa operator të pavarur dhe kolektivë, të dhënat nga regjistrat janë të detyruar të mbahen ndaras, për secilin operator të pavarur ose kolektiv.

(3) Mënyra dhe afati për dorëzimin e të dhënave nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, së bashku me formularët e identifikimit dhe transportit, si dhe çështje të tjera me interes të përbashkët, rregullohen me marrëveshjen e lidhur ndërmjet operatorit të pavarur ose operatorit kolektiv dhe mbledhësit, që do të mundësojë respektimin e detyrimeve të këtij ligji dhe rregulloreve për përgjegjësi të zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave.

V. OBLIGIMET E PALËVE TJERA TË TANGUARA

Neni 52

Obligimet e kryetarit të komunës

(1) Kryetari i komunës është i obliguar të organizojë mbledhjen e mbeturinave të tekstileve dhe gomave të përdorura, të përcaktojë dhe organizojë vendet e grumbullimit të ndara të mbeturinave të tekstileve dhe gomave të përdorura në qendrat e grumbullimit në të gjithë territorin e komunës, komunat në Shkup dhe qytetin e Shkupit, ku përdoruesit përfundimtarë do të jenë në gjendje të lënë mbeturinat e tekstileve dhe gomat e përdorura falas.

(2) Gjatë përcaktimit të vendeve dhe vendndodhjeve të qendrave të grumbullimit, duhet të merret parasysh numri i banorëve në vendbanim, me çka duhet të sigurohet të paktën një qendër grumbullimi në nivelin komunal, dmth të paktën një qendër grumbullimi për 30,000 banorë.

(3) Qendrat e grumbullimit të përmendura në paragrafin (2) të këtij neni përfshijnë vendet ekzistuese dhe vendet për pranimin e fraksioneve të grumbulluara veçmas të mbeturinave komunale, nëse këto vende plotësojnë kushtet e përcaktuara me këtë ose një ligj tjetër.

(4) Grumbullimi i produkteve të mbeturinave nga paragrafi (1) i këtij neni në qendrat e grumbullimit mund të bashkëfinancohet tërësisht ose pjesërisht nga operatori kolektiv dhe/ose operatori i pavarur, dhe e njëjta do të kryhet në një përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e rrymave të veçanta të mbeturinave. Operatori kolektiv dhe/ose operatori i pavarur duhet të bashkëpunojnë me ofruesin e shërbimit të autorizuar për mbledhjen e pajisjeve të mbeturinave shtëpiake në nivel rajonal ose komunal.

(5) mbeturinat e tekstileve dhe gomat e përdorura të grumbulluara në vendet e caktuara nga paragrafi (1) i këtij neni do t'i dorëzohen një instalimi për përpunimin e mbeturinave të tekstit ose gomave të përdorura që është pjesë e sistemit të operatorit të pavarur ose kolektiv, bazuar në një kontratë me kryetarin e komunave, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qytetin e Shkupit, përkatësisht në mesin e organizatave për menaxhim rajonal të mbeturinave e themeluar në përputhje me Ligjin për Menaxhimin e Mbeturinave.

(6) Kontrata nga paragrafi (5) i këtij neni do të lidhet për një periudhë prej të paktën një viti.

(7) Njësitë organizative për menaxhim rajonal të mbeturinave nga paragrafi (5) i këtij neni dhe komunat, komunat në qytetin e Shkupit dhe qytetin e Shkupit janë të detyruar të informojnë publikun për adresat e qendrave të grumbullimit në territorin e komunës, komunat në qytetin e

Shkupit dhe qytetin e Shkupit të përfshira në sistemin për menaxhimin e mbeturinave të ekstileve dhe gomave të përdoruar dhe për vendndodhjet e pikave të grumbullimit.

Neni 53 **Obligimet e shfrytëzuesëve përfundimtar**

(1) Përdoruesi përfundimtar, i cili krijon goma të përdorura, është i detyruar t'i mbledh dhe t'i ruajë ato veçmas nga mbeturinat e përziera komunale ose lloje të tjera të mbeturinave dhe t'i dorëzojë ato te një tregtar, mbledhës i mbeturinave ose në një vend tjetër për ndërmarrjen dhe mbledhjen, të përcaktuar në nivel lokal ose rajonal.

(2) Përdoruesi përfundimtar nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të dorëzojë gomat e përdorura deri në 200 kilogramë / vit falas në një qendër grumbullimi si fraksione të mbledhura veçmas të mbeturinave komunale.

(3) Përdoruesi përfundimtar që gjeneron mbeturina të vajrave është i detyruar ta mbledhë dhe magazinohet atë veçmas nga mbeturinat e përziera komunale ose lloje tjetër të mbeturinave dhe t'ia dorëzojë një koleksionisti të produkteve të mbeturinave në një pikë grumbullimi ose instalimi të riciklimit për rikuperimin dhe përpunimin e tij të cilat kanë leje të përshtatshme në përputhje me rregulloret e menaxhimit të mbeturinave.

(4) Përdoruesi përfundimtar, i cili krijon mbeturina tekstilësh, është i detyruar të mbledhë dhe ruajë mbeturinat e tekstileve të krijuara veçmas nga mbeturinat e përziera komunale ose lloje të tjera të mbeturinave dhe t'i dorëzojë ato te një tregtar, mbledhës i produkteve të mbeturinave ose në një qendër grumbullimi ose vende të tjera dhe vendet e caktuara për mbledhjen dhe grumbullimin e mbeturinave të tekstileve në nivel lokal ose rajonal.

VI. MBAJTA E EVIDENCËS, RAPORTIMIT, BAZËS SË TË DHËNAVE DHE SISTEMIT INFORMATIV

Neni 54 **Mbajtja e evidencës, mbledhja e të dhënave dhe raportimi për menaxhimin e mbeturinave të tekstileve, gomave të përdorura, mbeturinave të vajrave dhe mbeturinave të automjeteve**

(1) Prodhuesi është i detyruar të mbajë evidencë mujore në formular të veçantë për sasinë e tekstileve, d.m.th. për sasinë e vajrave, përkatësisht sasinë e gomave të shprehur në kilogramë, të cilat i lëshoi në treg për herë të parë në Republikën e Maqedonisë së Veriut gjatë një viti kalendarik.

(2) Prodhuesi është i detyruar të mbajë evidencë mujore në një formë të veçantë, për numrin e automjeteve dhe masën totale të tyre të shprehur në kilogramë, të cilat i lëshoi në treg për herë të parë në Republikën e Maqedonisë së Veriut gjatë një viti kalendarik.

(3) Bazuar në të dhënat e referuara në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, prodhuesi është i detyruar që më 31 mars të vitit aktual të përgatisë një raport vjetor për një formë të veçantë për sasinë e produkteve të lëshuara në tregun në Republikën e Maqedonisë së Veriut për vitin paraprak dhe të njëjtin të dorëzojë deri te:

1. organi ekspert, në rast se prodhuesi nuk është pjesë e një operatori kolektiv, dmth. të pavarur për të cilin ai paguan një tarifë të përmendur në nenin 23 paragrafi (2) të këtij ligji;
2. organi profesional, në rast se është një prodhues i vogël nga neni 20 i këtij ligji.

(4) Operatori i pavarur dhe operatori kolektiv, në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave, duhet të dorëzojnë raportin vjetor për menaxhimin e produkteve të mbeturinave dhe mbeturinave të automjeteve të përmendura në paragrafin (3) të këtij neni mbi një formë të veçantë për trupin ekspert.

(5) Forma dhe përmbajtja e formularit të përmendur në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni si dhe forma dhe përmbajtja e formularëve të përmendur në paragrafët (3) dhe (4) të këtij neni i përcakton Ministri që udhëheq organin e mjedisit.

(6) Të dhënat e referuara në paragrafët (3) dhe (4) të këtij neni do të ruhen për të paktën shtatë vjet dhe do të jenë pjesë e bazës elektronike të të dhënave të operatorit kolektiv ose të pavarur në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesi për menaxhimin e flukseve speciale të mbeturinave.

(7) Raporti vjetor i përmendur në paragrafin (4) të këtij neni gjithashtu do të përmbajë të dhëna të tjera në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e rrymave speciale të mbeturinave.

Neni 55

Baza e të dhënave dhe sistemi informativ

Bazuar në të dhënat nga neni 54 i këtij ligji dhe të dhënat nga Regjistri nga neni 19 i këtij ligji, organi ekspert krijon dhe mban një bazë elektronike të të dhënave për realizimin e përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesve të tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve që vendosen në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut në përputhje me rregulloret për përgjegjësi të zgjatur të prodhuesit për menaxhimin e menaxhimit të rrymave speciale të mbeturinave.

Neni 56

Negocime vullnetare

Organizatrat që përfaqësojnë interesa të caktuar të operatorëve ekonomikë dhe grupeve të operatorëve ekonomikë të mbuluar nga ky ligj, mund të qasen në një marrëveshje vullnetare me organin e mjedisitose Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut përmes së cilës ata do të rregullojnë të drejtat dhe detyrimet e ndërsjellta që të arrihen qëllimet më të larta kombëtare të grumbullimit të përmendura në nenin 17 të këtij ligji, si dhe një shkallë më të lartë të riciklimit, përpunimit dhe ripërdorimit dhe për futjen e sistemeve të menaxhimit të certifikuar të mjedisit në një mënyrë siç përcaktohet në rregulloret e menaxhimit të zgjeruar të prodhuesit.

VII. MBIKËQYRJA DHE AUTORITETET KOMPETENTE

Neni 57

Autoritetet kompetente

(1) Mbiqëqyrja mbi aplikimin e dispozitave të këtij ligji dhe rregulloreve të miratuara në bazë të këtij ligji kryhet nga organi i mjedisit jetësor.

(2) Inspektimi mbi aplikimin e këtij ligji dhe rregulloreve të miratuara në bazë të këtij ligji kryhet nga Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor, përmes inspektorëve shtetërorë të mjedisit jetësor.

(3) Inspektimi mbi aplikimin dhe zbatimin e këtij ligji në pjesën e detyrimeve nga ky ligj që rezulton për tregtarët për pranimin e kthyeshëm të mbeturinave të tekstit dhe mbeturinave të gomave, detyrimet në lidhje me menaxhimin e mbeturinave të gomave dhe mbeturinave të teksilit për përdoruesit përfundimtarë dhe pronarët, në pjesën e ndalimeve për djegien e mbeturinave të tekstit, mbeturinave të gomave dhe mbeturinave të vajrave, hedhjen e automjeteve të përdorura në natyrë, çmontimin dhe realizimin e ndërhyrjeve të tjera të mbeturinave të automjeteve jashtë instalimeve për trajtim, përpunim dhe largim, kryhen nga

inspektorët e autorizuar për mjedisin jetësor në komunat, komunat e Qytetit të Shkupit dhe qyteti i Shkupit.

(4) Inspektimi mbi aplikimin dhe zbatimin e këtij ligji në pjesën e menaxhimit të mbeturinave të prodhimeve, përfshirë pjesët dhe materialet nga mbeturinat e automjeteve nga personat juridikë dhe personat fizikë, duke lënë dhe dorëzuar mbeturinat e teksilit dhe mbeturinat e gomave si një pjesë e mbeturinave komunale të pazgjedhura, dmth të përziara me lloje të tjera të mbeturinave dhe largimi, hedhja ose braktisja e mbeturinave të gomave në natyrë dhe në zona publike, kryhen nga inspektorët komunalë të komunave dhe komunave në qytetin e Shkupit dhe qytetin e Shkupit.

(5) Inspektimi mbi aplikimin dhe zbatimin e këtij ligji në pjesën e ndalimit dhe kufizimit të përdorimit të substancave të rrezikshme në automjete, standardet për kodimin e materialeve dhe pjesëve të automjeteve, si dhe informacionin për përdoruesit e fundit, kryhet nga Inspektorati Shtetëror i Tregut, përmes inspektorëve të tregut shtetëror.

(6) Mbikëqyrja e të dhënave dhe raporteve nga neni 54 i këtij ligji kryhet nga organi profesional.

Neni 58

Fushëveprimi i inspektorit shtetëror për mjedisin jetësor

(1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i tij, inspektori shtetëror për mjedisin jetësor mbi subjektin e mbikëqyrjes kryen inspektimin dhe kontrollën:

1) nëse subjekti mbikëqyrës përziën mbeturinat e vajrave me vajra që kanë veti të ndryshme fizike, kimike ose të rrezikshme, me lloje të tjera të mbeturinave, substancave ose materialeve që parandalojnë ose komplikojnë përpunimin e mbeturinave të vajrave (neni 8 pika 4 e këtij ligji);

2) nëse pjesët dhe materialet për automjetet prodhohen dhe projektohen në përputhje me kërkesat e përcaktuara në nenin 9 të këtij ligji;

3) nëse prodhuesi i automjeteve ose pjesëve përbërëse të automjeteve përgatit informacion brenda afatit dhe përmbajtjes së caktuar dhe të njëjtat i vë në dispozicion me kërkesë të operatorit të instalimit të trajtimit (neni 12 i këtij ligji);

4) nëse prodhuesi merr masa për të siguruar dhe organizuar një sistem për pranimin e kthyeshem dhe grumbullimin e mbeturinave të tekstilit dhe mbeturinave të gomave me tregtarin në përputhje me detyrimet e nenit 15 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;

5) nëse prodhuesi merr përsipër masa për sigurimin dhe realizimin e qëllimeve kombëtare të referuara në nenin 17 paragrafi (1) të këtij ligji, të cilat kanë të bëjnë me grumbullimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve;

6) nëse janë përcaktuar qëllimet vjetore për grumbullimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve brenda afatit të caktuar (neni 17 paragrafi (4) i këtij ligji);

7) nëse prodhuesi ndërmerr masa për sigurimin dhe realizimin e qëllimeve kombëtare për ripërdorimin, riciklimin dhe llojet e tjera të përpunimit të mbeturinave të prodhimeve të përmendura në nenin 18 paragrafi (1) të këtij ligji;

8) nëse janë vendosur qëllimet vjetore për ripërdorim, riciklim dhe lloje të tjera të përpunimit brenda afatit të caktuar (neni 18 paragrafi (4) i këtij ligji);

9) nëse operatori i instalimit për përpunimin e mbeturinave të prodhimeve mban evidencë dhe dorëzon raporte në një mënyrë dhe në formën dhe përmbajtjen e përcaktuar në përputhje me nenin 18 paragrafët (7), (8) dhe (9) të këtij ligji;

10) nëse subjekti mbikëqyrës, përkatësisht eksportuesi që eksporton mbeturina të prodhimeve dorëzon raporte në një mënyrë të përshkruar në përputhje me nenin 18 paragrafi (11) të këtij ligji;

11) nëse prodhuesi është i regjistruar në organin profesional (neni 19 i këtij ligji);

- 12) nëse prodhuesi i vogël është regjistruar dhe mban evidencë dhe raporton në përputhje me nenin 20 paragrafi (2) të këtij ligji;
- 13) nëse prodhuesi paraqet të dhëna të sakta për t'u përcaktuar si prodhues i vogël (neni 20 paragrafi (3) i këtij ligji);
- 14) nëse prodhuesi siguron mbulim të plotë të shpenzimeve për financimin e menaxhimit të mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve në përputhje me nenin 21 paragrafi (1) të këtij ligji;
- 15) nëse prodhuesi i vogël ka paguar një kompensim paushal në pajtim me nenin 21 paragrafi (2) të këtij ligji;
- 16) nëse prodhuesi, me shpenzimet për trajtimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve, vepron në kundërshtim me kërkesat nga neni 21 paragrafi (4) i këtij ligji;
- 17) nëse prodhuesi i përmbush detyrimet nga neni 21 paragrafi (5) i këtij ligji;
- 18) nëse prodhuesi që nuk është i regjistruar në Republikën e Maqedonisë së Veriut, vendos produkte në treg përmes komunikimit në distancë (tregtia elektronike) ka një përfaqësues të autorizuar të caktuar (neni 22 i këtij ligji);
- 19) nëse prodhuesi në përputhje me këtë ligj është i detyruar të paguajë një kompensim dhe nëse ai e ka paguar kompensimin në përputhje me nenin 23 të këtij ligji;
- 20) nëse prodhuesi ka siguruar licensën si veprues i pavarur me mbeturinat e prodhimeve dhe mbeturinat e automjeteve ose ka lidhur një kontratë për ndërmarrjen e detyrimeve të tij për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve me një veprues kolektiv, në përputhje me nenin 29 të këtij ligji;
- 21) nëse prodhuesi ka siguruar dhe organizuar një sistem që do të mbulojë procedurat për mbledhjen dhe magazinimin, transportin, trajtimin e mbeturinave të automjeteve (neni 31 paragrafi (1) i këtij ligji);
- 22) nëse prodhuesi vendos qëllime për ripërdorimin, riciklimin dhe përpunimin e mbeturinave të automjeteve, brenda afatit të përcaktuar (neni 31 paragrafi (2) i këtij ligji);
- 23) nëse mbeturinat e automjeteve janë marrë falas nga përdoruesit përfundimtarë të cilët dëshirojnë t'i dorëzojnë ato (neni 33 paragrafi (2) i këtij ligji);
- 24) nëse ngarkimi i mbeturinave të automjeteve paguhet në kundërshtim me kushtet nga neni 33 paragrafi (4) i këtij ligji;
- 25) nëse operatori i instalimit të trajtimit ose mbledhësi i mbeturinave të automjeteve lëshon një vërtetim para ngarkimit të mbeturinave të automjeteve si dhe nëse ai i fut të dhënat nga vërtetimi në regjistrat elektronikë të udhëhequr nga organi profesional (neni 34 paragrafët (1)), (2) dhe (3) të këtij ligji);
- 26) nëse mbledhësi i mbeturinave të automjeteve ose operatori i instalimit të trajtimit ka futur regjistra elektronikë për vërtetimet e lëshuara (neni 34 paragrafi (3) i këtij ligji);
- 27) nëse përdoruesi përfundimtar, pas dorëzimit të mbeturinave të automjeteve në një pikë grumbullimi ose instalimi për trajtim, të njëjtën e ka çlajmëruar, veçanërisht ka kërkuar fshirjen nga regjistrat tek një autoritet kompetent (neni 34 paragrafi (9) i këtij ligji);
- 28) nëse mbledhësi i mbeturinave të automjeteve përcakton masën individuale të automjetit të sekuestruar, si dhe masën e pjesëve dhe materialeve dhe e fut atë në regjistra në përputhje me kërkesat e nenit 35 paragrafi (2) të këtij ligji;
- 29) nëse mbledhësi i mbeturinave të automjeteve i dorëzon ato në një mënyrë të përshkruar në përputhje me nenin 35 paragrafi (3) të këtij ligji;
- 30) nëse regjistrat udhëhiqen në përputhje me nenin 36 paragrafët (1) dhe (3) të këtij ligji;
- 31) nëse mbledhësi i mbeturinave të automjeteve ka udhëhequr dhe mban një bazë të të dhënave në përputhje me nenin 36 paragrafi (5) të këtij ligji;
- 32) nëse trajtimi i mbeturinave të automjeteve kryhet në një mënyrë në përputhje me kushtet dhe kërkesat e nenit 37 të këtij ligji;

33) nëse operatori i instalimit për trajtimin e mbeturinave të automjeteve mban evidencë dhe paraqet raporte në një mënyrë dhe në formën e përcaktuar, si dhe ruan të dhënat brenda afatit të përcaktuar në përputhje me nenin 38 paragrafët (1), (2) dhe (4) të këtij ligji;

34) nëse eksportuesi i mbeturinave të automjeteve paraqet raporte në një mënyrë të përcaktuar në përputhje me nenin 38 paragrafi (7) të këtij ligji;

35) nëse operatori i instalimit të trajtimit posedon leje dhe nëse i plotëson kushtet e lejes në përputhje me nenin 39 paragrafi (1) të këtij ligji;

36) nëse operatori i instalimit të trajtimit mban evidencë në përputhje me nenin 39 paragrafi (2) të këtij ligji;

37) nëse prodhuesi ka siguruar dhe organizuar një sistem për mbledhjen dhe përpunimin e mbeturinave të gomave (neni 41 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

38) nëse prodhuesi ka siguruar dhe organizuar një sistem për grumbullimin dhe përpunimin e veçantë të mbeturinave të vajrave në përputhje me nenin 45 të këtij ligji;

39) nëse mbledhësi i mbeturinave të vajrave vepron me mbeturinat e vajrave të grumbulluara në përputhje me kërkesat e nenit 46 paragrafi (4) të këtij ligji;

40) nëse subjekti mbikëqyrës që kryen përpunimin e mbeturinave të vajrave i plotëson kushtet dhe kërkesat e përcaktuara në nenin 47 paragrafët (1) dhe (4) të këtij ligji;

41) nëse subjekti mbikëqyrës që posedon mbeturina të vajrave vepron me mbeturinat e vajrave, në përputhje me kërkesat e nenit 48 paragrafi (1) të këtij ligji;

42) nëse subjekti mbikëqyrës që është posedues i mbeturinave të vajrave, i cili është bashkuar me një veprues të pavarur ose veprues kolektiv, e dorëzon mbeturinën e vajrave në mënyrë të përcaktuar (neni 48 paragrafi (3) i këtij ligji);

43) nëse subjekti i mbikëqyrjes mban evidencë dhe nëse i dorëzon të dhënat nga regjistrat tek organi profesional (neni 48 paragrafi (5) i këtij ligji);

44) nëse prodhuesi ka siguruar dhe organizuar një sistem për grumbullimin dhe menaxhimin e veçantë të mbeturinave të tekstilit në përputhje me nenin 49 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;

45) nëse mbledhësi i mbeturinave të prodhimeve i dorëzon mbeturinat e tekstilit në përputhje me nenin 49 paragrafi (3) të këtij ligji;

46) nëse mbledhësi mban evidencë për mbeturinat e prodhimeve në një mënyrë të përcaktuar, në përputhje me nenin 51 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;

47) nëse përdoruesi përfundimtar i cili krijon mbeturina të vajrave vepron me mbeturinat e vajrave dhe shpërndan mbeturina të vajrave në përputhje me kërkesat e nenit 53 paragrafi (3) të këtij ligji;

48) nëse prodhuesi mban evidencë për llojin dhe sasinë e produkteve të vendosura në treg (neni 54 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

49) nëse prodhuesi, veçanërisht vepruesi i pavarur ose kolektiv dorëzon një raport vjetor deri te organi profesional brenda afatit të përcaktuar për llojin dhe sasinë e produkteve të vendosura në treg në përputhje me nenin 54 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji;

50) nëse të dhënat nga raportet ruhen, të paktën për 7 vitet e mëparshme në përputhje me (neni 54 paragrafi (6) i këtij ligji) dhe

51) kryen veprimtari të tjera brenda kompetencës së tij të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Me kërkesë të inspektorit shtetëror për mjedisin jetësor në kryerjen e inspektimit mund të marrë pjesë edhe një nëpunës shtetëror kompetent i punësuar në organin profesional.

(3) Inspektori shtetëror i mjedisit jetësor është i detyruar të kryejë inspektimin, kur kërkohet nga organi profesional pa vonesë.

Neni 59

Marrja e vendimeve të inspektorit për mjedisin jetësor

- (1) Para kryerjes së inspektimit, inspektori shtetëror për mjedisin jetësor me vendim:
- 1) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes të ndalojë aktivitetet e përzierjes së vajit me vajra të tjerë, substanca materiale dhe mbeturina të tjera (neni 8 pika 4 e këtij ligji);
 - 2) do të detyrojë prodhuesin të marrë masa me të cilat do të përmbushen kërkesat e përcaktuara në nenin 9 të këtij ligji;
 - 3) do të detyrojë prodhuesin me kërkesë të operatorit të instalimit të trajtimit të dorëzojë informacionin e nevojshëm për çmontimin, ruajtjen dhe testimin e pjesëve të automjetit që mund të ripërdoren (neni 12 i këtij ligji);
 - 4) do të detyrojë prodhuesin të marrë masa për të organizuar dhe siguruar një sistem për pranimin e kthyeshem dhe grumbullimin e mbeturinave të tekstit dhe mbeturinave të gomave të tregtarët dhe përmbushjen e detyrimeve të përcaktuara në nenin 15 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;
 - 5) do të detyrojë prodhuesin të marrë masa për sigurimin dhe realizimin e qëllimeve kombëtare nga neni 17 paragrafi (1) të këtij ligji, të cilat kanë të bëjnë me grumbullimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve;
 - 6) do të detyrojë prodhuesin të përcaktojë qëllimet vjetore për grumbullimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve brenda afatit të caktuar (neni 17 paragrafi (4) i këtij ligji);
 - 7) do të detyrojë prodhuesin të marrë masa për sigurimin dhe realizimin e qëllimeve kombëtare për ripërdorimin, riciklimin dhe llojet e tjera të përpunimit të mbeturinave të prodhimeve nga neni 18 paragrafi (1) të këtij ligji;
 - 8) do të detyrojë prodhuesin të përcaktojë qëllimet vjetore për ripërdorim, riciklim dhe lloje të tjera të përpunimit, sipas llojit të prodhimit në kilogram ose pjesë brenda afatit të caktuar (neni 18 paragrafi (4) i këtij ligji);
 - 9) do të detyrojë operatorin e instalimit për përpunimin e mbeturinave të prodhimeve të mbajë evidencë dhe të paraqesë raporte në një mënyrë dhe në përmbajtjen dhe formën e përkthyer në përputhje me nenin 18 paragrafët (7), (8) dhe (9) të këtij ligji ;
 - 10) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes, përkatësisht eksportuesin i cili eksporton mbeturina të prodhimeve të paraqesë raporte në një mënyrë të përkthyer në përputhje me nenin 18 paragrafi (11) të këtij ligji;
 - 11) do të detyrojë prodhuesin të regjistrohen në përputhje me nenin 19 të këtij ligji;
 - 12) do të detyrojë prodhuesin e vogël që të regjistrohet dhe të mbajë evidencë në përputhje me nenin 20 paragrafi (2) të këtij ligji;
 - 13) do të detyrojë prodhuesin e vogël që t'i paraqesë të dhëna të sakta organit profesional në bazë të të cilave përcaktohet si prodhues i vogël (neni 20 paragrafi (3) i këtij ligji);
 - 14) do të detyrojë prodhuesin të sigurojë mbulim të plotë të shpenzimeve për financimin e sistemit për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve në përputhje me nenin 21 paragrafi (1) të këtij ligji;
 - 15) do të detyrojë prodhuesin e vogël të paguajë një kompensim paushal në pajtim me nenin 21 paragrafi (2) të këtij ligji;
 - 16) do të detyrojë prodhuesin, për shpenzimet për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve, të veprojë në përputhje me kërkesat nga neni 21 paragrafi (4) i këtij ligji;
 - 17) do të detyrojë prodhuesin të mbulojë shpenzimet për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve të mbetura dhe mbeturinave të automjeteve në një mënyrë në përputhje me nenin 21 paragrafi (5) të këtij ligji;

18) do të detyrojë prodhuesit që nuk janë të regjistruar në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe që vendosin produkte në treg përmes komunikimit në distancë (tregtia elektronike), të caktojnë një përfaqësues të autorizuar (neni 22 i këtij ligji);

19) do të detyrojë prodhuesin të paguajë një kompensim në përputhje me nenin 23 të këtij ligji;

20) do të detyrojë prodhuesin të sigurojë licensë si veprues i pavarur me mbeturinat e automjeteve ose të lidhë marrëveshje për ndërmarrjen e detyrimeve të tij për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve, në përputhje me nenin 29 të këtij ligji;

21) do të detyrojë prodhuesin të marrë masa për të organizuar dhe siguruar një sistem që do të mbulojë procedurat për mbledhjen dhe magazinimin, transportin, trajtimin e mbeturinave të automjeteve dhe pjesëve të tyre (neni 31 paragrafi (1) i këtij ligji);

22) do të detyrojë prodhuesin të vendosë qëllime për ripërdorimin, riciklimin dhe përpunimin e mbeturinave të automjeteve, brenda afatit të përcaktuar (neni 31 paragrafi (2) i këtij ligji);

23) do të detyrojë mbledhësin e mbeturinave të automjeteve ose operatorin e instalimit të trajtimit që t'i marrë falas mbeturinat e automjeteve nga përdoruesit përfundimtarë që dëshirojnë t'i dorëzojnë ato (neni 33 paragrafi (2) i këtij ligji);

24) do të detyrojë mbledhësin e mbeturinave të automjeteve ose operatorin e instalimit të trajtimit të veprojë në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 33 paragrafi (4) të këtij ligji;

25) do të detyrojë operatorin e instalimit për trajtim ose mbledhësin e mbeturinave të automjeteve të lëshojë një vërtetim kur merr përsipër mbeturinat e automjeteve si dhe të futë të dhënat nga vërtetimi në regjistrat elektronikë të mbajtur nga organi profesional (neni 34 paragrafët (1) (2) dhe (3) të këtij ligji);

26) do të detyrojë mbledhësin e mbeturinave të automjeteve ose operatorin e instalimit të trajtimit për të futur regjistra elektronikë për vërtetimet e lëshuara (neni 34 paragrafi (3) i këtij ligji);

27) do të detyrojë përdoruesin përfundimtar pas dorëzimit të mbeturinave të automjeteve në një pikë grumbullimi ose instalimi për trajtim, ta çlajmërojë atë, veçanërisht të kërkojë fshirjen nga regjistrat tek një organ kompetent (neni 34 paragrafi (9) i këtij ligji);

28) do të detyrojë mbledhësin e mbeturinave të automjeteve të veprojë në përputhje me kërkesat nga neni 35 paragrafi (2) i këtij ligji;

29) do të detyrojë mbledhësin e mbeturinave të automjeteve të veprojë me mbeturinat e automjeteve të mbledhura në përputhje me kërkesat e nenit 35 paragrafi (3) të këtij ligji;

30) do të detyrojë mbledhësin e mbeturinave të automjeteve të mbajë evidencë në një mënyrë të përshkruar në pajtim me nenin 36 paragrafët (1) dhe (3) të këtij ligji;

31) do të detyrojë mbledhësin e mbeturinave të automjeteve të udhëheqë dhe të mbajë një bazë të të dhënave në përputhje me nenin 36 paragrafi (5) të këtij ligji;

32) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes që kryen trajtimin e mbeturinave të automjeteve t'i kryejë ato në një mënyrë në përputhje me kushtet dhe kërkesat e përcaktuara në nenin 37 të këtij ligji;

33) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes, operatorin e instalimit të trajtimit, të mbajë regjistra, si dhe të paraqesë raporte në një mënyrë dhe në formën e përshkruar, në përputhje me nenin 38 paragrafët (1), (2) dhe (4) të këtij ligji;

34) do të detyrojë eksportuesin e automjeteve, pjesëve dhe materialeve të mbeturinave të paraqesin raporte në një mënyrë të përcaktuar në pajtim me nenin 38 paragrafi (7) të këtij ligji;

35) do të detyrojë operatorin e instalimit për trajtimin e mbeturinave të automjeteve, të sigurojë një licensë dhe të marrë masat e nevojshme për të përmbushur kushtet e licensës (neni 39 paragrafi (1) i këtij ligji);

36) do të detyrojë operatorin e instalimit për trajtimin e mbeturinave të automjeteve të mbajë evidencë në përputhje me nenin 39 paragrafi (2) të këtij ligji;

37) do të detyrojë prodhuesin të marrë masa për të siguruar dhe organizuar një sistem për mbledhjen e mbeturinave të gomave (neni 41 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

38) të detyrojë prodhuesin të marrë masa për të siguruar dhe organizuar një sistem për grumbullimin dhe përpunimin e veçantë të mbeturinave të vajrave në përputhje me nenin 45 të këtij ligji;

39) do të detyrojë mbledhësin e mbeturinave të vajrave të veprojë me mbeturinat e vajrave të grumbulluar në përputhje me kërkesat e nenit 46 paragrafi (4) të këtij ligji;

40) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes që kryen përpunimin e mbeturinave të vajrave për të përmbushur kushtet dhe kërkesat e përmendura në nenin 47 paragrafët (1) dhe (4) të këtij ligji;

41) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes që posedon mbeturina të vajrave të veprojë me mbeturinat e vajrave në përputhje me kërkesat e nenit 48 paragrafi (1) të këtij ligji;

42) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes t'i dorëzojë mbeturinat e vajrave në mënyrë të përkthuar (neni 48 paragrafi (3) i këtij ligji);

43) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes, varësisht nga sasi të mbeturinave të vajrave që krijon, të mbajë regjistra dhe t'i paraqesë të dhënat deri te organi profesional (neni 48 paragrafi (5) i këtij ligji);

44) do të detyrojë prodhuesin të marrë masa dhe të sigurojë dhe organizojë një sistem për grumbullimin dhe përpunimin e veçantë të mbeturinave të tekstilit në përputhje me nenin 49 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;

45) do të detyrojë mbledhësin të dorëzojë mbeturinat e mbledhura të tekstilit në një mënyrë të përcaktuar në nenin 49 paragrafi (3) të këtij ligji;

46) do të detyrojë mbledhësin të mbajë evidencë në një mënyrë të përkthuar, në përputhje me nenin 51 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;

47) do të detyrojë përdoruesin përfundimtar që krijon mbeturina të vajrave të veprojë me mbeturinat e vajrave, në përputhje me kërkesat e nenit 53 paragrafi (3) të këtij ligji;

48) do të detyrojë prodhuesin të mbajë evidencë për llojin dhe sasinë e produkteve të vendosura në treg (neni 54 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

49) do të detyrojë prodhuesin, përkatësisht vepruesin e pavarur ose kolektivë të paraqesë një raport vjetor tek organi profesional brenda afatit të caktuar për llojin dhe sasinë e produkteve të vendosura në treg në përputhje me nenin 54 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji;

50) do ta detyrojë që të dhënat nga raportet të ruhen, të paktën për 7 vitet e mëparshme në përputhje me nenin 54 paragrafi (6) të këtij ligji dhe

51) do të detyrojë subjektin e mbikëqyrjes të ndërmarrë masa dhe veprimtari të tjera në përputhje me kërkesat e dispozitave të këtij ligji.

(2) Nëse para inspektimit inspektori shtetëror për mjedisin jetësor konstaton se subjektet e mbikëqyrjes nuk u përmbahen kërkesave të këtij ligji, ai do të konstatojë parregullsitë e konstatuara me një procesverbal dhe në një vendim do të përcaktojë masat dhe aktivitetet e duhura që duhen marrë për tejkalimin e situates dhe do të përcaktojë një afat që nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë për të eliminuar shkaqet e situatës që rezulton.

(3) Para kryerjes së inspektimit, inspektori shtetëror për mjedisin jetësor për subjektet e mbikëqyrjes do të vendosë ndalim të përkohshëm për kryerjen e veprimtarisë që nuk mund të jetë më e gjatë se 15 ditë, për parregullsitë e përcaktuara nga paragrafi (1) pikat 1), 9), 19) dhe 33) të këtij neni.

(4) Kundër vendimit të inspektorit shtetëror për mjedisin jetësor mund të bëhet ankesë në pajtim me rregulloren për mbikëqyrje inspektuese.

(5) Nëse subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk veprojnë në përputhje me vendimin e inspektorit shtetëror për mjedisin jetësor dhe nuk heqin arsyet për situatën e cila rezulton me vendim, inspektori shtetëror për mjedisin jetësor do të paraqesë kërkesë për fillimin e procedurës për kundërvajtje deri te organi kompetent i kundërvajtjes.

(6) Në rast se përcaktohet ekzistenca e një rreziku të menjëhershëm për jetën dhe shëndetin e njeriut, inspektori do të lëshojë një urdhër gojor për heqjen e menjëhershme dhe pa vonesë të keqfunksionimeve dhe parregullsisive të identifikuara, të cilat konstatohen në procesverbal në bashkëpunim me Inspektoriatin Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor , dhe do të njoftojë inspektorë të tjerë kompetentë ose organe të tjerë shtetërorë për parregullsitë e identifikuara dhe do të kërkojë ndërhyrjen e tyre.

(7) Nëse keqfunksionimet dhe parregullsitë e konstatuara nga paragrafi (6) i këtij neni paraqesin rrezik për rrezikimin e mjedisit, jetës dhe shëndetit të njerëzve, inspektori menjëherë do të ndalojë punën e instalimit, objektit, maqinerisë, pajisjes, si dhe përdorimin e mjeteve dhe pajisjeve për të kryer veprimtarinë.

(8) Në rastet nga paragrafi (6) i këtij neni, inspektori do të miratojë një vendim me shkrim brenda 48 orëve nga lëshimi i urdhrit me gojë.

(9) Para kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektori shtetëror për mjedisin jetësor ka të drejtë të ndërmarrë masa të tjera të përcaktuara me rregulloret mjedisore, rregulloret e menaxhimit të mbeturinave dhe rregulloret e mbikëqyrjes inspektuese.

Neni 61

Marrja e aktvendimeve nga inspektorët e autorizuar për mjedisin jetësor të komunave, komunave të qytetit të Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit dhe inspektorëve komunalë të komunave, komunave të qytetit të Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit

(1) Para kryerjes së inspektimit, inspektorët e autorizuar për mjedisin jetësor të komunave, komunave të Qytetit të Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit me një aktvendim:

1) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes të ndalojë aktivitetet e tij me të cilat djeg mbeturinat e tekstileve, mbeturinat e gomave dhe mbeturinat e vajrave në vendet dhe/ose instalimet që nuk janë të destinuara për atë qëllim, t'i dorëzojë ato në vende veçmas në lokacione për atë qëllim (neni 8 pika 1) i këtij ligji);

2) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes të ndalojë aktivitetet e tij me të cilat ai derdh ose hedh mbeturinat e vajrave në ujëra ose tokë dhe mbetjet nga përpunimi i tyre dhe t'i dorëzojë ato në lokacionet ose vendet e përcaktuara në pajtim me këtë ligj (neni 8 pika 3)) të këtij ligji);

3) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes të ndalojë aktivitetet me të cilat mbeturinat e automjeteve, lihen në natyrë, ose çmontohen jashtë instalimeve për trajtim, përpunim dhe asgjësim dhe t'i dorëzojë ato në vendet përkatësisht instalimet për atë qëllim (neni 8 pika 5) e këtij ligji);

4) do ta detyrojë tregtarin që të marrë mbeturinat e tekstilit ose mbeturinat e gomave nga përdoruesi përfundimtar, i cili dëshiron t'i kthejë ato, në sistemin një për një (neni 15 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji);

5) do ta detyrojë tregtarin të marrë mbeturinat e tekstileve dhe mbeturinat e gomave kur nuk është në kundërshtim me kushtet sipas nenit 15 paragrafi (5) i këtij ligji dhe të informojë përdoruesin përfundimtar për vendet për dorëzimin e mbeturinave të tekstileve dhe mbeturinave të gomave;

6) do ta detyrojë tregtarin për mbeturinat e tekstilit dhe mbeturinat e gomave të marra të mbajnë regjistra, në pajtim me rregulloret për menaxhimin e mbeturinave (neni 15 paragrafi (6) i këtij ligji);

7) do ta detyrojë tregtarin të sigurojë hapësirë dhe kontejnerë të arritshëm për grumbullimin e veçantë të mbeturinave të tekstilit ose mbeturinave të gomave me shenja të dukshme qartë për vendndodhjen e tyre, pa ndonjë detyrim për të blerë një produkt të ngjashëm (neni 16 paragrafi (2) i këtij ligji);

8) do ta detyrojë tregtarin që të dorëzojë mbeturinat e grumbulluara të tekstilit dhe mbeturinat e grumbulluara të gomave në pajtim me kërkesat e nenit 16 paragrafi (3) të këtij ligji së bashku me formularët e identifikimit dhe të transportit;

9) do ta detyrojë mbledhësin me mbeturinat e grumbulluara të gomave të veprojë në pajtim me nenin 41 paragrafi (5) të këtij ligji;

10) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes si posedues i mbeturinave të gomave të veprojë në pajtim me kërkesat e përcaktuara në nenin 42 paragrafi (1) të këtij ligji;

11) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes, i cili duke kryer aktivitetin e regjistruar posedon mbeturina të gomave dhe i cili është bashkuar në sistemin për mbledhje si një veprues i pavarur ose kolektiv për të mbledhur dhe ruajtur mbeturinat e gomave veçmas nga mbeturinat e përziera komunale dhe t'i dorëzojë ato në pajtim me kërkesat e nenit 42 paragrafi (3) të këtij ligji;

12) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes që posedon mbeturina të tekstileve të veprojë në pajtim me kërkesat e nenit 50 paragrafi (1) të këtij ligji;

13) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes i cili me kryerjen e aktivitetit të regjistruar posedon mbeturina të tekstilit dhe i cili është bashkuar në sistemin për mbledhje të vepruesit të pavarur ose kolektiv për të mbledhur dhe dorëzuar mbeturinat e grumbulluara të tekstilit në pajtim me kërkesat e nenit 50 paragrafi (3) të këtij ligji. dhe

14) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes të ndërmarrë aktivitete dhe masa të tjera në pajtim me kërkesat e dispozitave të këtij ligji.

(2) në kryerjen e mbikëqyrjes brenda fushëveprimit të tij, inspektorët komunalë të komunave, komunave të qytetit të Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit me një aktvendim:

1) do ta detyrojë subjektin e mbikëqyrjes që të veprojë me mbeturinat e gomave dhe t'i dorëzojë ato në një mënyrë në pajtim me kërkesat e këtij ligji (neni 8 pika 2) të këtij ligji);

2) do ta detyrojë përdoruesin përfundimtar të veprojë me mbeturinat e gomave në pajtim me kërkesat sipas nenit 53 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;

3) do ta detyrojë përdoruesin përfundimtar të veprojë me mbeturinat e tekstilit në pajtim me kërkesat e nenit 53 paragrafi (4) të këtij ligji.

(1) Nëse para kryerjes së inspektimit, inspektorët sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni konstatojnë se subjektet e mbikëqyrjes nuk i përmbahen kërkesave të këtij ligji, me procesverbal ata do të konstatojnë parregullsitë e konstatuara dhe do t'i përcaktojnë në aktvendim masat dhe aktivitetet e duhura që do të merren për të tejkaluar situatën dhe do të përcaktojnë një afat që nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë për të eliminuar shkaqet e situatës që rezulton.

(2) Kundër aktvendimit të inspektorëve mund të bëhet ankesë në pajtim me rregulloret për mbikëqyrjen inspektuese.

(5) Përderisa subjektet sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni nuk veprojnë në pajtim me aktvendimin e inspektorit dhe nuk heqin arsyet për situatën që rezulton me aktvendim, inspektori duhet të parashtojë kërkesë duke iniciuar procedurë për kundërvajtje deri te organi kompetent i kundërvajtjes.

(6) Në rast se përcaktohet ekzistenca e rreziku të menjëhershëm për jetën dhe shëndetin e njerëzve, inspektori do të lëshojë urdhër gojor për heqjen e menjëhershme dhe pa pengesë të mangësive të identifikuara, të cilat do të konstatohen në procesverbal në bashkëpunim me Inspektoratin Sanitar dhe Shëndetësor Shtetëror, si dhe do t'i informojë inspektorët e tjerë kompetentë ose organet e tjera shtetërore për parregullsitë e identifikuara dhe do të kërkojë ndërhyrjen e tyre.

(7) Nëse keqfunksionimet dhe parregullsitë e konstatuara sipas paragrafit (6) i këtij neni, paraqesin rrezik për rrezikimin e mjedisit, jetës dhe shëndetit të njeriut, inspektori menjëherë do të ndalojë punën e instalimit, objektit, makinerisë, pajisjes, si dhe përdorimin e mjeteve dhe pajisjeve për kryerjen e veprimtarisë.

(8) Në rastet sipas paragrafit (6) të këtij neni, inspektori do të miratojë një aktvendim me shkrim brenda 48 orëve nga lëshimi i urdhrit me gojë.

(9) Para kryerjes së mbikëqyrjes sipas paragrafit (1) të këtij neni, inspektorët kanë të drejtë të ndërmarrin masa të tjera të përcaktuara me rregulloret e mjedisit jetësor dhe rregulloret për mbikëqyrje inspektuese, përkatësisht rregulloret për aktivitetet komunale dhe pastërtinë publike në situatat e përmendura në paragrafin (2) të këtij neni.

Neni 62

Fushëveprimi i mbikëqyrjes i organit profesional

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes, në pajtim me nenin 54 të këtij ligji, organi profesional kryen inspektimin dhe kontrollin e të dhënave dhe dokumenteve që janë bazë për mbajtjen e evidencave dhe përgatitjen e raporteve.

(2) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes mbi kompensimin e llogaritur dhe të paguar nga nenet 23, 24 dhe 25 të këtij ligji, organi profesional kryen inspektimin dhe kontrollon:

1) nëse prodhuesi i cili është i detyruar të paguajë një kompensim për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve, llogarit dhe paguan kompensimin brenda afatit të caktuar, si dhe nëse i plotëson kushtet për kthimin e kompensimit të paguar (neni 23 i kësaj Ligji);

1) nëse kompensimi për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve llogaritet dhe paguhet në një kohë të saktë dhe nëse mban dhe ruan regjistra të rregullt dhe të saktë të kompensimit të llogaritur dhe të paguar (neni 24 i këtij ligji) dhe

2) nëse prodhuesit i plotësojnë kushtet për përjashtim nga pagesa e kompensimit sipas nenit 25 të këtij ligji.

(3) Për mbikëqyrjen dhe kontrollin e kryer sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni, zyrtari i organit profesional përgatit një procesverbal të cilin ai / ajo do t'ia paraqesë subjektit të mbikëqyrjes.

(4) Nëse para kryerjes së mbikëqyrjes, organi sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni përcakton që subjektet e mbikëqyrjes nuk i përmbahen kërkesave të këtij ligji, ai do të përcaktojë me aktvendim masat e duhura dhe aktivitetet që do të ndërmerren për të tejkaluar situatën dhe do të caktojë një afat që nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë për të eliminuar shkaqet e situatës që rezulton.

(5) Kundër aktvendimit sipas paragrafit (4) të këtij neni mund të bëhet ankesë në pajtim me rregulloren e procedurës së përgjithshme administrative.

(6) Përderisa subjektet sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni nuk veprojnë në pajtim me aktvendimin e organit profesional dhe nuk heqin arsyet për situatën që rezultojnë me aktvendim, organi profesional paraqet kërkesë për fillimin e procedurës për kundërvajtje deri te organi kompetent për kundërvajtje.

Neni 63

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit shtetëror të tregut

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes brenda fushëveprimit të tij, inspektori shtetëror i tregut inspekton dhe kontrollon subjektin e mbikëqyrjes:

1) nëse pjesët dhe materialet për automjetet e vendosura në treg përmbushin kërkesat në lidhje me nivelin e përqendrimit të substancave të rrezikshme dhe nëse prania e substancave të rrezikshme është e shënuar qartë (neni 10 i këtij ligji);

2) nëse pjesët dhe materialet për automjetet që janë hedhur në treg janë shënuar në pajtim me standardet e përshkruara të kodimit (neni 11 i këtij ligji);

3) nëse prodhuesi i automjetit në informacionet që ai publikon për blerësit e ardhshëm të automjeteve të markës së tij, përmbajnë të dhëna për modelin e automjetit dhe pjesëve të tij, mundësitë për përpunim dhe riciklim si dhe informacione të tjera të rëndësishme për mbrojtjen e mjedisit jetësor (neni 13 i këtij ligji);

4) nëse prodhuesi informon përdoruesit e fundit, me informacionet e nevojshme dhe sipas mënyrës së përshtatshme në pajtim me nenin 14 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

5) nëse prodhuesi i prodhimeve sipas nenit 5 të këtij ligji sipas mënyrës së përshtatshme i informon shpërndarësit dhe tregtarët me të dhënat e nevojshme në pajtim me nenin 14 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji;

6) nëse tregtari për produktin që shet ka një deklaratë me shkrim nga prodhuesi nga i cili furnizon prodhimin se ai është veprues i pavarur ose se ai ka lidhur kontratë me një veprues kolektiv për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve, d.m.th. që ai paguan kompensimin e referuar në nenin 23 të këtij ligji (neni 15 paragrafi (9) i këtij ligji);

(3) Gjatë kryerjes së veprimtarive sipas paragrafit (1) të këtij neni, inspektori shtetëror i tregut ka të drejtë të ndërmarë masa të tjera të përcaktuara me rregulloret për Inspektoratin Shtetëror të Tregut, rregulloret për mbikëqyrjen inspektuese, rregulloret për sigurinë e prodhimeve dhe mbrojtjen e konsumatorëve.

Neni 64

Marrja e aktvendimeve nga inspektori i tregut

(1) Para kryerjes së inspektimit, inspektori shtetëror i tregut me aktvendim:

1) do ta detyrojë prodhuesin ose tregtarin të tërheqë nga tregu pjesët dhe materialet për automjetet që nuk plotësojnë kërkesat sipas nenit 10 të këtij ligji;

2) do ta detyrojë prodhuesin të shënojë prodhimet në pajtim me nenin 11 të këtij ligji;

3) do ta detyrojë prodhuesin e automjeteve që i nxjerr në treg për blerësit e ardhshëm të automjeteve që të sigurojnë informacione me përmbajtje të përshkruar në pajtim me kërkesat sipas nenit 13 të këtij ligji;

4) do ta detyrojë prodhuesin t'i informojë përdoruesit e fundit, me informacione me përmbajtjen e përshkruar sipas mënyrës së përshtatshme, në pajtim me nenin 14 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

5) do ta detyrojë prodhuesin e prodhimeve sipas nenit 5 të këtij ligji sipas mënyrës së përshtatshme për të informuar shpërndarësit dhe tregtarët me të dhënat e

nevojshme dhe sipas mënyrës së përshtatshme në pajtim me nenin 14 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji.

6) do ta detyrojë tregtarin të sigurojë deklaratë me shkrim në pajtim me nenin 15 paragrafi (9) të këtij ligji;

(2) Nëse para inspektimit, inspektori shtetëror i tregut përcakton se subjektet e mbikëqyrjes nuk janë në pajtim me kërkesat e këtij ligji, ai do të konstatojë parregullsitë e konstatuara me një procesverbal dhe në aktvendim do të përcaktojë masat dhe aktivitetet e duhura që duhet të merren për tejkalimin e situatës dhe do të përcaktojë një afat që nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë për të eliminuar shkaqet e situatës që rezulton.

(3) Kundër aktvendimit të inspektorit të tregut mund të bëhet ankesë në pajtim me rregulloret për mbikëqyrjen e inspektimit.

(4) Përderisa subjektet sipas paragrafit (1) të këtij neni nuk veprojnë në pajtim me aktvendimin e inspektorit shtetëror të tregut dhe nuk heqin arsyet për gjendjen e përcaktuar me aktvendim, atëherë inspektori paraqet kërkesë për fillimin e procedurës për kundërvajtje deri te organi kompetent i kundërvajtjes.

(5) Para kryerjes së mbikëqyrjes sipas paragrafit (1) të këtij neni, inspektori shtetëror i tregut ka të drejtë të ndërmarrë masa të tjera të përcaktuara me rregulloret për inspektoratin shtetëror të tregut, rregulloret për sigurinë e prodhimeve, rregulloret për mbrojtjen e konsumatorit dhe rregulloret për inspektim.

Neni 65

Zbatimi i dispozitave nga ligjet tjera të mbikëqyrjes inspektuese

Në procedurën për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese, e cila zhvillohet në pajtim me këtë ligj, zbatohen dispozitat e rregullave për mbikëqyrjen inspektuese, rregulloret e mjedisit jetësor, rregulloret e menaxhimit të mbetjeve dhe rregulloret e zgjeruara të përgjegjësisë së prodhuesve për menaxhimin e rrymave speciale të mbetjeve përveç nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 66

Vërejtje

Nëse para mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror për mjedisin jetësor, përkatësisht inspektori shtetëror i tregut konstaton se për herë të parë është kryer një parregullsi sipas nenit 14 të këtij ligji, ai do të konstatojë parregullsi të përcaktuara me një procesverbal dhe do të lëshojë vërejtje dhe do të përcaktojë një afat brenda të cilit subjekti i mbikëqyrjes inspektuese është i detyruar të eliminojë parregullsitë e përcaktuara me procesverbal.

VIII. DISPOZITAT KUNDËRVAJTËSE

Neni 67

Sanksionet kundërvajtëse të kategorisë së parë

(1) Gjobë në shumë prej 9,000 deri në 10,000 euro në kundërvlerë denari për mikro tregtarët, nga 18.000 në 20.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e vegjël, nga 53.000 në 59.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mesëm dhe nga 88.000 në 98.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mëdhenj do t'i shqiptohet kundërvajtje personit juridik, nëse:

- 1) djeg mbeturinat e tekstileve, mbeturinat e gomave dhe mbeturinat e vajrave në vendet dhe / ose instalimet, të cilat nuk janë të destinuara për atë qëllim, përfshirë natyrën dhe vendet publike (neni 8 pika 1) të këtij ligji);
- 2) hedh ose lëshon mbeturinat e gomave në natyrë ose në zona publike (neni 8 pika 2) të këtij ligji);
- 3) hedh mbeturinat e vajrave dhe mbetjet nga përpunimi i tyre përgjatë/në ujërat sipërfaqësorë dhe nëntokësorë, kanalizimet ose tokë (neni 8 pika 3) e këtij ligji);
- 4) përzien mbeturinat e vajrave me veti të ndryshme ose me mbeturina të tjera, substanca dhe materiale (neni 8 pika 4) të këtij ligji);
- 5) lë mbeturinat e automjeteve në natyrë ose çmonton dhe kryen veprimtari të tjera jashtë lokacionit ose instalimit të destinuar për atë qëllim (neni 8 pika 5) të këtij ligji);
- 6) nuk përgatit informacione në përmbajtjen dhe afatin e përshkruar dhe nuk ia vë në dispozicion operatorit të instalimit për trajtim me kërkesën e tij (neni 12 i këtij ligji);
- 7) informacionet që publikohen për blerësit e ardhshëm të automjeteve nuk përmbajnë të dhëna për modelin e automjetit dhe pjesëve të tij, mundësitë për përpunim dhe riciklim, si dhe informacione të tjera të rëndësishme për mbrojtjen e mjedisit jetësor (neni 13 i këtij ligji);
- 8) nuk publikon dhe nuk vë në dispozicion informacione mbi përdoruesit përfundimtarë të tekstileve, gomave, vajrave dhe automjeteve, mbi mënyrën dhe mundësitë për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve nga ana e tyre (neni 14 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);
- 9) nuk informon shpërndarësit dhe tregtarët të cilëve u dorëzohen tekstilet, gomat, vajrat dhe automjetet për mënyrën e marrjes kur mbeturinat e prodhimeve bëhen nga përdoruesit përfundimtarë (neni 14 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji);
- 10) refuzon të marrë goma ose mbeturina të tekstileve falas nga përdoruesi përfundimtar, para shitjes së prodhimeve të reja, në sistemin një për një (neni 15 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji);
- 11) refuzon të marrë mbeturinat e tekstileve ose mbeturinat e gomave në kundërshtim me kushtet sipas nenit 15 paragrafi (5) të këtij ligji);
- 12) nuk mban evidencë për mbeturinat e marra të tekstilit dhe mbeturinat e marra të gomave (neni 15 paragrafi (6) i këtij ligji);
- 13) nuk ka deklaratë me shkrim në pajtim me kërkesat e nenit 15 paragrafi (9) të këtij ligji;
- 14) nuk siguron hapësirë dhe kontejnerë të duhur për mbledhjen e mbeturinave të tekstilit, hapësira e shitjes kontejnerë në afërsi të saj për mbeturina të gomave dhe mbeturina të tekstilit me shenja të shënuara qartë për vendndodhjen e tyre (neni 16 paragrafi (2) i këtij ligji)
- 15) nuk dorëzon mbeturinat e grumbulluara të tekstilit ose mbeturinat e grumbulluara të gomave sipas mënyrës së përcaktuar në nenin 16 paragrafi (3) të këtij ligji
- 16) nuk dorëzon raport për sasinë e mbeturinave të prodhimeve (neni 18 paragrafi (11) të këtij ligji);
- 17) nuk regjistrohet si prodhues i vogël, nuk mban regjistra dhe nuk paraqet raporte në pajtim me nenin 20 paragrafi (2) të këtij ligji;
- 18) nuk paraqet të dhëna të sakta deri te organi profesional për t'u përcaktuar si prodhues i vogël (20 paragrafi (3) i këtij ligji);
- 19) nuk e paguan kompensimin paushall në bazë vjetore (neni 21 paragrafi (2) i këtij ligji);
- 20) tregon shpenzimet për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve në kundërshtim me kërkesat e përcaktuara në nenin 21 paragrafi (4) të këtij ligji;

- 21) prodhuesi që nuk është i regjistruar në Republikën e Maqedonisë së Veriut nuk vepron në pajtim me nenin 22 paragrafi (2) të këtij ligji;
- 22) nuk paraqet llogari për kompensimin e paguar tek organi profesional në pajtim me nenin 24 paragrafi (2) të këtij ligji;
- 23) refuzon marrjen falas të mbeturinave të automjeteve (neni 33 paragrafi (2) i këtij ligji);
- 24) marrjen e mbeturinave të automjeteve e paguan në kundërshtim me kushtet sipas nenit 33 paragrafi (4) i këtij ligji;
- 25) nuk jepet vërtetimi për marrjen e mbeturinave të automjeteve për shkatërrim dhe të dhënat nga vërtetimi nuk futen në regjistër të organit profesional (neni 34 paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij ligji) ;
- 26) nuk janë futur të dhëna elektronike për vërtetimet e lëshuara për shkatërrimin e mbeturinave të automjeteve (neni 34 paragrafi (3) i këtij ligji);
- 27) nuk përcakton masën individuale të secilës mbeturinë të automjetit të marrë, pjesët dhe materialet e bëra nga automjeti i mbeturinave (neni 35 paragrafi (2) i këtij ligji);
- 28) nuk i dorëzon mbeturinat e grumbulluara të automjeteve në mënyrën e përcaktuar në nenin 35 paragrafi (3) të këtij ligji;
- 29) nuk mban evidencë në mënyrën e përcaktuar në nenin 36 paragrafët (1) dhe (3) të këtij ligji;
- 30) nuk dorëzon mbeturinat e grumbulluara të gomave sipas mënyrës së përcaktuar në nenin 41 paragrafi (5) të këtij ligji;
- 31) nuk mbledh, ruan dhe dorëzon mbeturinat e gomave në pajtim me kërkesat e nenit 42 paragrafi (1) të këtij ligji;
- 32) nuk organizon një vend të veçantë për grumbullimin e mbeturinave të gomave dhe nuk siguron mbledhjen dhe marrjen e tyre të rregullt, në pajtim me kërkesat e përcaktuara me nenin 42 paragrafi (3) të këtij ligji;
- 33) nuk i dorëzon mbeturinat e grumbulluara të vajrave sipas mënyrës së përcaktuar në nenin 46 paragrafi (4) të këtij ligji;
- 34) nuk i mbledh dhe nuk i dorëzon mbeturinat e vajrave sipas mënyrës së përcaktuar në nenin 48 paragrafi (1) të këtij ligji;
- 35) nuk e dorëzon mbeturinën e grumbulluar të vajit sipas mënyrës në pajtim me nenin 48 paragrafi (3) të këtij ligji;
- 36) nuk mban shënime dhe nuk paraqet të dhëna nga evidencat (neni 48 paragrafi (5) i këtij ligji);
- 37) nuk dorëzon mbeturinat e mbledhura të tekstit në pajtim me nenin 49 paragrafi (3) të këtij ligji;
- 38) nuk i mbledh dhe nuk i dorëzon mbeturinat e grumbulluara të tekstit në mënyrë të përshkruar (neni 50 paragrafi (1) i këtij ligji);
- 39) nuk i mbledh dhe nuk i dorëzon mbeturinat e mbledhura të tekstit në pajtim me kërkesat e nenit 50 paragrafi (3) të këtij ligji;
- 40) nuk mban evidencë për mbeturinat e grumbulluara të prodhimeve sipas mënyrës së përcaktuar në nenin 51 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;
- 41) nuk dorëzon mbeturinat e grumbulluara të gomave në pajtim me nenin 53 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;
- 42) nuk mbledh dhe nuk dorëzon mbeturinat e vajrave në pajtim me nenin 53 paragrafi (3) të këtij ligji;
- 43) nuk dorëzon mbeturinat e mbledhura të tekstit në mënyrë të përcaktuar në pajtim me nenin 53 paragrafi (4) të këtij ligji;
- 44) të dhënat nga raportet nuk ruhen në pajtim me afatin e përshkruar (neni 54 paragrafi (6) i këtij ligji).

(2) Personi përgjegjës në personin juridik për kundërvajtjen sipas paragrafit (1) të këtij neni do të gjobitet për kundërvajtje në shumë prej 500 euro në kundërvlerë denari për mikro tregtarët, 1,000 euro për tregtarët e vegjël, 3,000 euro për tregtarët e mesëm dhe 5,000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mëdhenj.

(3) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë denari, do t'i shqiptohet personit fizik për veprimet sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(4) Kryerësi i kundërvajtjes sipas paragrafit (1) të këtij neni, organi kompetent për kundërvajtje mund të shqiptojë sanksion kundërvajtës për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë.

(5) Personi përgjegjës sipas paragrafit (1) i këtij neni, organi kompetent për kundërvajtje mund të shqiptojë sanksion kundërvajtës për ndalimin e kryerjes së detyrës.

(6) Organi kompetent i kundërvajtjes për shqiptimin e sanksioneve për kundërvajtje sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni është gjykata kompetente dhe organi kompetent i kundërvajtjes për shqiptimin e sanksioneve kundërvajtëse sipas paragrafit (3) të këtij neni është Komisioni i Kundërvajtjes i themeluar në pajtim me Ligjin e Mjedisit Jetësor (në tekstin e mëtejshëm: Komisioni i Kundërvajtjes).

Neni 68

Sanksionet kundërvajtëse nga kategoria e dytë

(1) Gjobë në shumë prej 13.000 deri në 14.000 euro në kundërvlerë denari për mikro tregtarët, nga 25.000 në 28.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e vegjël, nga 76.000 në 84.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mesëm dhe nga 126.000 në 140.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mëdhenj do t'i shqiptohet kundërvajtje personit juridik, nëse:

1) prodhon materiale dhe pjesë për automjete, të cilat nuk i plotësojnë kërkesat për prodhimin dhe modelimin e prodhimeve të përcaktuara në nenin 9 të këtij ligji;

2) prodhon dhe vendos në treg, materiale dhe pjesë për automjete, përfshirë kabllot dhe pjesët rezervë që nuk plotësojnë kërkesat për përbërjen e substancave të rrezikshme në pajtim me nenin 10 të këtij ligji;

3) nuk përdor standarde për kodimin e materialeve dhe pjesëve të automjeteve, në mënyrë që të lehtësojë njohjen dhe lehtësinë e ripërdorimit ose përpunimit (neni 11 i këtij ligji);

4) nuk siguron një sistem për pranimin e kthyeshëm dhe grumbullimin e mbeturinave të tekstilit dhe mbeturinave të gomave të tregtarit (neni 15 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

5) nuk përcakton qëllimet vjetore për grumbullimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve brenda afatit të caktuar (neni 17 paragrafi (4) i këtij ligji);

6) nuk përcakton qëllimet vjetore për ripërdorimin, riciklimin dhe llojet e tjera të përpunimit brenda një afati të caktuar (neni 18 paragrafi (4) i këtij ligji);

7) nuk mban shënime dhe nuk paraqet raporte në përmbajtjen dhe formën e përshkruar në pajtim me nenin 18, paragrafët (7), (8) dhe (9) të këtij ligji;

8) paraqet të dhëna të pasakta për t'u treguar si prodhues i vogël (neni 20 paragrafi (3));

9) nuk financon sistemin e plotë për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve në pajtim me nenin 21 paragrafi (1) të këtij ligji;

10) nuk siguron financimin e shpenzimeve për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve të mbetura dhe mbeturinat e automjeteve (21 paragrafi (5) i këtij ligji);

11) nuk ka autorizuar përfaqësues me shkrim në pajtim me kushtet e përshkruara në nenin 22 të këtij ligji;

12) tregon qëllimisht të dhëna të pasakta me qëllim të përjashtimit dhe kthimit të kompensimit për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve (neni 23 paragrafët (9) dhe (10) të këtij ligji);

13) kompensimi për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve nuk e llogarit dhe paguan në mënyrë të saktë dhe në kohë dhe nuk mban regjistra të rregullt dhe të saktë të kompensimit të llogaritur dhe të paguar (neni 24 paragrafi (1) i këtij ligji);

14) nuk siguron licencë për veprues të pavarur ose nuk është lidhur kontratë me një veprues kolektiv për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve (neni 29 i këtij ligji);

15) nuk ka siguruar dhe organizuar sistem për grumbullimin dhe menaxhimin e veçantë të mbeturinave të automjeteve nga përdoruesit përfundimtarë (neni 31 paragrafi (1) i këtij ligji);

16) nuk përcakton qëllimet vjetore për ripërdorimin, riciklimin dhe përpunimin e mbeturinave të automjeteve brenda afatit të paraparë (neni 31 paragrafi (2) i këtij ligji);

17) nuk ka krijuar një bazë të të dhënave dhe raportimeve në pajtim me nenin 36 paragrafi (5) të këtij ligji;

18) nuk vepron në pajtim me kushtet dhe kërkesat për trajtimin e mbeturinave të automjeteve (neni 37 i këtij ligji);

19) nuk mbahen shënime dhe raportet nuk dorëzohen në mënyrën e përcaktuar në nenin 38 paragrafët (1), (2) dhe (4) të këtij ligji;

20) nuk posedon licencë për trajtimin e mbeturinave të automjeteve dhe nuk plotësohen kushtet e licencës (neni 39 paragrafi (1) i këtij ligji);

21) nuk mban shënime elektronike në pajtim me nenin 39 paragrafi (2) të këtij ligji;

22) nuk ka siguruar dhe organizuar sistem për mbledhjen dhe përpunimin e mbeturinave të gomave (neni 41 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

23) nuk ka siguruar dhe organizuar sistem për mbledhjen dhe menaxhimin e mbeturinave të vajrave (neni 45);

24) nuk ka organizuar dhe nuk ka siguruar sistem për mbledhjen dhe përpunimin e mbeturinave të tekstilit (neni 49 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

25) nuk mban evidencë për llojin dhe sasinë e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve të lëshuara në treg (neni 54 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji);

26) nuk i paraqet raport vjetor organit profesional për sasinë e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve të lëshuara në treg brenda afatit të caktuar (neni 54 paragrafi (3) i këtij ligji);

27) paraqet raporte me të dhëna të pasakta në pajtim me nenin 54 të këtij ligji;

(2) Personi përgjegjës në personin juridik për veprimet sipas paragrafit (1) të këtij neni gjobitet në shumë prej 700 euro në kundërvlerë denari për mikro tregtarët, 1.500 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e vegjël, 4.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mesëm dhe nga 7.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mëdhenj.

(3) Gjobë në shumë prej 500 euro në kundërvlerë denari do t'i shqiptohet personit fizik për veprimet e përmendura në paragrafin (1) të këtij neni.

(4) Kryerësi i kundërvajtjes sipas paragrafit (1) të këtij neni, organi kompetent për kundërvajtje mund të shqiptojë sanksion kundërvajtje për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë.

(5) Personit përgjegjës të përmendur në paragrafin (2) të këtij neni, organi kompetent për kundërvajtje mund t'i shqiptojë sanksionin kundërvajtës për ndalimin e kryerjes së detyrës.

(6) Organi kompetent i kundërvajtjes për shqiptimin e sanksioneve kundërvajtëse nga ky nen është gjykata kompetente.

Neni 69

Sanksionet kundërvajtëse të kategorisë së tretë

(1) Gjobë në shumë prej 18.000 deri në 20.000 euro në kundërvlerë denari për mikro tregtarët, nga 36.000 në 40.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e vegjël, nga 110.000 në 120.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mesëm dhe nga 180.000 në 200.000 euro në kundërvlerë me denarë për tregtarët e mëdhenj do t'i shqiptohet kundërvajtje personit juridik nëse:

- 1) nuk siguron realizimin e qëllimeve kombëtare për mbledhje, në pajtim me nenin 17 paragrafi (1) të këtij ligji;
- 2) nuk siguron realizimin e qëllimeve kombëtare për ripërdorimin, riciklimin dhe llojet e tjera të përpunimit të mbeturinave të prodhimeve (neni 18 paragrafi (1) i këtij ligji);
- 3) nuk paguan kompensim për menaxhimin e mbeturinave të prodhimeve dhe mbeturinave të automjeteve brenda afatit të përcaktuar në pajtim me nenin 23 të këtij ligji;
- 4) nuk siguron realizimin e qëllimeve kombëtare për ripërdorimin dhe përpunimin e mbeturinave të automjeteve (neni 30 i këtij ligji);
- 5) përpunon mbeturina të automjeteve pa licencë, si dhe nuk i plotëson kërkesat e licencës (neni 39 paragrafi (1) i këtij ligji);
- 6) kryen përpunimin e mbeturinave të vajrave në kundërshtim me kushtet dhe kërkesat e nenit 47 të këtij ligji.

(2) Personi përgjegjës në personin juridik, për veprimet sipas paragrafit (1) i këtij neni, do të gjyket për kundërvajtje në shumë prej 1.000 euro në kundërvlerë denari për mikro tregtarët, nga 2.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e vegjël, nga 6.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mesëm dhe nga 10.000 euro në kundërvlerë denari për tregtarët e mëdhenj.

(3) Gjobë në shumë prej 750 euro në kundërvlerë denari, do t'i shqiptohet personit fizik për veprimet sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(4) Kryerësit të kundërvajtjes nga ky nen, organi kompetent për kundërvajtje mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë.

(5) Për personin përgjegjës sipas paragrafit (3) të këtij neni, organi kompetent për kundërvajtje mund të shqiptojë sanksion kundërvajtës për ndalimin e kryerjes së detyrës.

(6) Organi kompetent i kundërvajtjes për shqiptimin e sanksioneve kundërvajtëse nga ky nen është gjykata kompetente.

Neni 70

Procedura për barazim dhe dakordim

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenin 67 të këtij ligji, inspektorët kompetentë sipas nenit 57 të këtij ligji janë të detyruar t'i propozojnë kryerësit të kundërvajtjes procedurën e zgjidhjes duke lëshuar urdhër pagese për kundërvajtje para se të paraqesin kërkesë për iniciimin e procedurës për kundërvajtje.

(2) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 68 dhe 69 të këtij ligji, inspektorët kompetent janë të detyruar t'i propozojnë kryerësit të kundërvajtjes procedurën e dakordimit para se të paraqesin kërkesë për fillimin e procedurës kundërvajtëse.

(3) Procedurat e barazimit dhe të dakordimit do të kryhen në pajtim me dispozitat e Ligjit të Kundërvajtjes dhe Ligjit të Mjedisit Jetësor.

(4) Ministri që udhëheq organin për mjedisin jetësor përshkruan formën dhe përmbajtjen e urdhërpagesës për kundërvajtje të parapara në paragrafin (1) të këtij neni.

Neni 71
Mbajtja e procedurës për kundërvajtje

Procedura para Komisionit të Kundërvajtjes zhvillohet në pajtim me dispozitat e Ligjit të Kundërvajtjes dhe Ligjit të Mjedisit Jetësor.

IX. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 72
Afatet për zbatim

(1) Prodhuesi është i detyruar të fillojë mbajtjen e regjistrave për sasinë e prodhimeve të lëshuara në treg në Republikën e Maqedonisë së Veriut sipas nenit 54 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji, nga 1 janari i vitit 2024.

(2) Raporti i parë vjetor i prodhuesit sipas nenit 54 paragrafi (3) të këtij ligji është i detyruar t'i paraqitet organit profesional jo më vonë se 31 janar 2024.

(3) Regjistrimet elektronike sipas nenit 34 paragrafi (6) të këtij ligji vendosen jo më vonë se 31 dhjetori i vitit 2023.

(4) Prodhuesit, në pajtim me detyrimet e përmendura në nenin 29 të këtij ligji, janë të detyruar të shoqërohen duke krijuar dhe / ose lidhur kontratë me një veprues kolektiv ose të sigurojnë licencë për veprues të pavarur jo më vonë se 31 dhjetori i vitit 2023.

(5) Dispozitat e nenit 23, nenit 24, nenit 67 paragrafi (1) pika 22), nenit 68 paragrafi (1) pikat 12 dhe 13) dhe nenit 69 paragrafi (1) pika 3) të këtij ligji fillojnë të aplikohen nga 1 janari i vitit 2024.

Neni 73
Koordinimi i funksionimit të personave juridikë që administrojnë pajisjet dhe mbeturinat e pajisjeve

Personat juridikë dhe personat fizikë të përmendur në nenin 34 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji deri në krijimin e regjistrave elektronikë të përmendur në nenin 34 paragrafi (6) të këtij ligji, do të vazhdojnë të veprojnë në pajtim me aktet nënligjore ekzistuese për menaxhimin e automjeteve në zonën e lëshimit të vërtetimeve për shkatërrim.

Neni 74
Miratimi i akteve nënligjore

(1) Aktet nënligjore të parashikuara nga ky ligj do të miratohen brenda dy viteve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Deri në ditën e hyrjes në fuqi të akteve nënligjore sipas paragrafit (1) të këtij neni, do të zbatohen rregullat nënligjore ekzistuese, të miratuara në pajtim me Ligjin e Menaxhimit të Mbeturinave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 68/2004,71/2004, 107/2007 102/2008, 143/2008, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15, 39/16 dhe 63/16 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" numër 31/20).

Neni 75
Ndërprerja e vlefshmërisë

Me ditën e fillimit të zbatimit të nenit 23 të këtij ligji shfuqizohen dispozitat e nenit 179 paragrafët (1), (4) dhe (8) të Ligjit të Mjedisit Jetësor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së

Maqedonisë” numër 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42 / 14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 dhe 99/18).

Neni 76
Hyrja në fuqi

Ky ligj do të hyjë në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut” dhe do të fillojë të zbatohet më 1 janar të vitit 2023.

